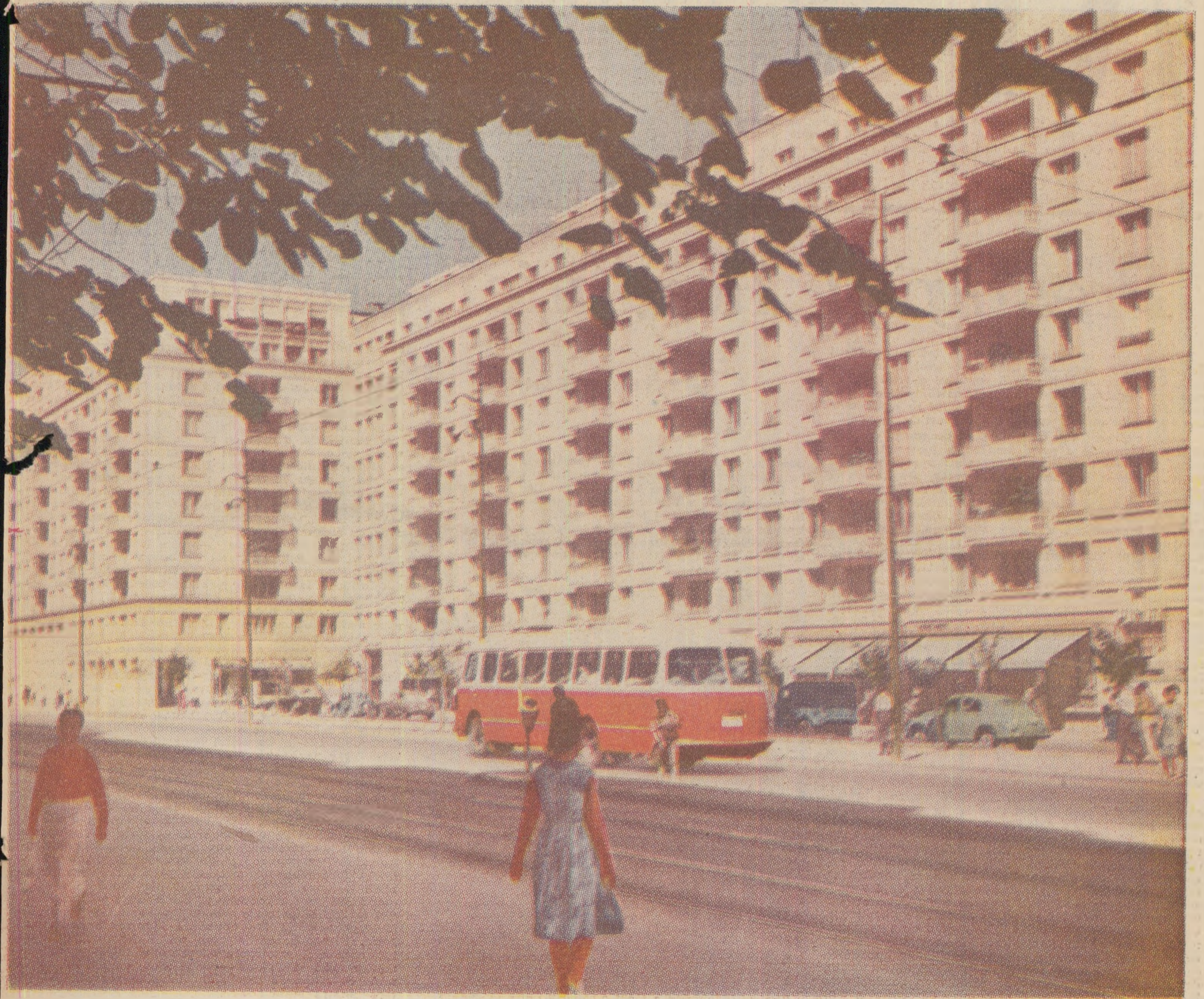

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Trăiască
a XV-a
aniversare
a
Republicii Populare
Române!

Noua tinerețe a orașelor noastre. București, bulevardul Magheru

„VEAC NOU“ urează cititorilor săi:

LA MULȚI ANI!

ANUL XVIII

52

(928)

28 decembrie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

REPUBLICA A SCHIMBAT O ȚARĂ

W

În preajma celei de-a 15-a aniversări a Republicii Populare Române, au loc confruntări pe toate planurile. Oamenii își confruntă destinele: cele care le erau hără-

zite înainte și cele pe care și le-au făurit în acești ani; cele pe care le-au părăsit fără regret și cele pe care și le-au clădit cu pasiune.

Cîte destine a schimbat în bine monarhia în cei 80 de ani de existență?

În 15 ani, Republica a schimbat 18.000.000. Pe lângă oameni, locurile răspund și ele la examenul confruntării. Existau locuri sortite să fie temelie lincedă pentru o viață lincedă. Orașul începea și se termina în gară, o dată cu firma care-i indica numele. Căci dincolo erau doar locuri în care nu se întâmpla nimic. Oamenii năzudeau spre înălțimi dar municipalitățile le ofereau gropi. Scaietii de pe maidane împungeau cu acele lor pe trecători și țara importa ace...

Cîte locuri a schimbat în bine monarhia în cei 80 de ani de existență?

În 15 ani, Republica a schimbat o țară. Cineva a simțit nevoia să alcătuiască un alfabet republican: fabrica de strunguri din Arad; uzina de tractoare de la Brașov; noile cartiere de locuit ale Constanței; centrala de la Doicești; palatele odihnei de la Eforie; combinatul chimic din Făgăraș; Galațiul reconstruit din ruine; noile furnale de la Hunedoara; fata întinerită a bătrînului Iași...

Care profesor ar fi putut altă dată învăța pe copii să deprindă alfabetul după asemenea rezonanțe?

Azi, le e tuturor profesor Republica. Cînd acum 15 ani poporul prăvălea monarhia în hăul istoriei, în orașe și în sate s-au înțins hore, toți au cîntat și s-au veselit. Prăbușirea monarhiei a fost încununarea luptei poporului condus de partid pe drumul deschis de neuitată zi de 23 August 1944, o nouă și mare victorie adăugată celor care se înșiruieră în decursul celor peste trei ani de la eliberare. Era

ca și cum la 30 Decembrie 1947 oamenii ar fi zvîrlit peste gard ultima lopată din gunoierul care mai rămăsese din vremurile pentru totdeauna apuse ale burghezo-moșierimii. Deasupra țării s-a făcut mai multă lumină, munca a devenit mai spornică, drumurile s-au deschis mai largi.

Care din victoriile obținute în acești 15 ani de popor sub conducerea înțeleaptă a partidului nu e un imn de slavă închinat Republicii?

De la actul naționalizării — pe care-l vom sărbători în anul care vine pentru a cincisprezecea oară — pînă la măreața victorie a colectivizării agriculturii care va împlini în primăvară un an, poporul român a străbătut etapa cea mai bogată a istoriei sale. Socialismul a învins definitiv la orașe și sate. I-au fost de ajuns țării, le-au fost de ajuns oamenilor harnic și talentați puținii ani de existență a puterii populare pentru a deschide, sub conducerea partidului, însuflețitoarea perspectivă a desăvîrșirii construcției socialiste și a trecerii treplate la comunism.

Ce era România în vechea lume care se conducea după dictonul conform căruia fiecare om e lup față de alt om, fiecare popor e lup față de alt popor?

Nimic nu părea să poată salva atunci țara de poftele nesățioase ale lupilor care mușcaseră adînc din trupul ei. Salvarea țării a venit, însă, tocmai de la acei oameni care se conduc după ideea că omul îi este omului frate, prieten și tovarăș — de la comuniști.

Drumul spre socialism, spre comunism, nu e un drum presărat cu trandafiri. El presupune învingerea a numeroase greutăți pe care oamenii le pot birui mai lesne unindu-și puterile. Acum, cînd România e o parte componentă a marelui și invincibilului lagăr socialist, nouă ne este mult

mai ușor să navigăm spre țărnicurile cele mai luminoase. Alături, pe catargele puternicelor nave cu care formăm cea mai puternică flotă a lumii, strălucesc în soare culorile Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste. Niciodată în istorie n-a existat asemenea desfășurare de forțe puse în slujba unuia și aceluiasi țel: construirea comunismului și apărarea păcii pe pămînt.

În vechile calendare, anii erau numai niște punți care nu făceau decît să lege între ele dificultățile ce se terminau la 31 decembrie ca să reinceapă la 1 ianuarie. Anii Republicii sînt trepte pe care poporul pășește cu încredere înălțîndu-se și lăr-gindu-și mereu perspectiva. Anul 1962 a fost și el o asemenea treaptă. El a marcat încheierea primei jumătăți a planului de șase ani. În acești trei ani producția globală industrială a crescut în țara noastră cu 55 la sută, realizîndu-se un ritm mediu anual de aproximativ 16 la sută față de 13 la sută cît fusese planificat. Aceste creșteri se traduc în tot ceea ce ne întîmpină nou la fiecare pas: furnalele gigantice ale oțelăriilor, siluetele alambicate și strălucitoare ale noilor uzine chimice, trupurile masive ale tractoarelor care văz-dează ogoarele înfrînte, ferestrele pline de lumină ale noilor locuințe, magazinele cu mărfuri îmbietoare...

Anul 1963, an nou al Republicii noastre, începe sub auspicii bune. Cine se îndoiește că el va desăvîrși și va duce mai departe ceea ce au început predecesorii săi? În același timp, 1963 va pune temeliile acelor realizări pe care le vor continua anii următori, ani în care florile de azi vor deveni fructe și vom pune sămînta altor flori...

VEAC NOU

Prestigiul Romîniei populare

Poate micăieri în lume nu te izbește într-un mod atît de semnificativ comparația între prestigiul pe care l-a cîștigat România în anii puterii populare și reputația pe care țara noastră o avea în trecut, ca în Statele Unite, care dacă nu este patria imperialismului se poate consola cu faptul că este cartierul său general.

Americanii nu sînt prea tari în geografie, dar pot să-ți numească cu o mare dexteritate toate localitățile de pe cele șase continente unde există bogății naturale aflate sub controlul american. De aceea, primul cuvînt care apărea pe buzele unui american în momentul cînd îi spuneam că vin din România era Plo-esti (pronunțat fără ș și cu accent pe ultima silabă). Urma, desigur, o perioadă mai dificilă a conversației cînd la întrebarea cum merge businessul petrolului și cu ce companie americană lucrăm, trebuia să informez pe interlocutor că businessul merge bine, chiar foarte bine, dar fără... Standard Oil. Alții imi recitau o poezioară destul de deochiată despre Madam Lupescu sau povesteau eu mult aproape despre colecta bănească (de la 1900 de dolari în sus) făcută cu mulți ani în urmă în S.U.A. de fosta regină Maria în cursul unei călătorii celebre la New York și Washington. Generația mai tinăra deținea informații la zi despre localul de noapte și hotelul rău famat din Mexico City pe care le patrona Carol II imediat după război. Iar ulterior, lupta acerbă în jurul moștenirii lăstate de Carol pe care o dădeau în fața Tribunalului din Nisa, Madam Lupescu, Mihai cel gingav și Mircea Lambrino (fiul lui Zizi) a iscat, de asemenea, multe întrebări la care mi se cerea să răspund (republicanii americani au o mare slăbiciune pentru monarhi). Cu asta se cam termina lista cunoștințelor americane despre vechea Romînie.

În 1961 a vizitat România populară ziaristul american Gaston Coblenz care a publicat în ziarul arhiepiscopar New York Herald Tribune o serie de corespondențe. „Comunismul — scria Coblenz — împune Romîniei schimbări care după toate probabilitățile vor determina Occidentul să revizuiască aprecierea asupra acestei țări. Concepția tradițională despre România ca fiind un stat balcanic inefficient va trebui să fie revizuită ca urmare a mișcării pe care comuniștii au imprimat-o aici“. În stilul propriu ziaristicii de peste ocean, Coblenz se mira nespuse de „dynamismul cu care comuniștii romîni își transformă țara într-un stat industrial“, de „marea varietate de produse alimentare în magazine“, de „textilele romînești în cantități și varietate crescînde“, de „panorama impunătoare de noi și mari hoteluri de-a lungul coastei Mării Negre“ și termina cu concluzia cam amară pentru autor și pentru o parte din cititorii săi că România „oferă un spectacol de un dinamism extrem de interesant dar îngrijorător“. (În treacănt fie spus, comuniștii romîni despre care Coblenz se plînge că îi provoacă griji nu și-au propus niciodată altceva în ce privește indivizii de categoria sa).

Am citat atît de copios din proza lui Mister Coblenz tocmai pentru a ilustra modul diferit în care stîrnește interes peste ocean noua Romînie populară. Este o altă tematică — nu posesiuni de tip colonial ale lui Standard Oil, ci noul complex petrochimic de la Onești pe care Coblenz îl numește „Texasul Romîniei“, ceea ce pentru un american echivalează cu un elogiu la superlativ. Eroi sînt de asemenea alții — nu Madam Lupescu, „generoasa“ Maria sau regele travestit în patron de hotel Carol II, ci comuniștii romîni care „și-au transformat țara într-un stat industrial“. Cît privește politica, acest capitol merită o atenție specială.

Pe timpul Hohenzollernilor, România era pasată din minile lui Napoleon al treilea în ale lui Bismarck; agă-

de SILVIU BRUCAN

țată apoi la remorca politicii „chesaro-crăești“ a Habsburgilor, trecea în serviciul capitalului franco-britanic, al imperiului petrolifer al lui Rockefeller și, în sfîrșit, în brațele de fier ale fascismului german care a tras-o în războiul criminal și absurd împotriva Uniunii Sovietice. În toți acești ani, capitalul internațional putea să-și facă mendrele în Romînia, ceea ce constituie condiția esențială pentru apartenența la „lumea liberă“.

Poporul indonezian a făcut o caldă primire delegației guvernamentale a țării noastre în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej

De aceea, revoluția populară și abolirea monarhiei în România a fost întîmpinată cu furie și ostilitate nedeghizată de către puterile imperialiste.

În 1947, George Kennan lansa în revista „Foreign Affairs“ faimoasa doctrină a „stăvilirii“ comunismului care preconiza cîștigarea de partea S.U.A. a republicilor populare din Europa de Est prin „presiune economică și politică“.

Pentru John Foster Dulles „stăvilirea“ nu era de ajuns. El a lansat doctrina „eliberării“, a cărei esență era restaurarea prin forță a rînduicilor capitalisto-moșierești în România și în celelalte republici populare. El a exprimat această idee prin formula lui favorită „rollback“ (împingerea înapoi).

Între timp, premisele pe baza cărora operaseră Ken-

nan și Dulles se schimbaseră. Raportul de forțe începuse să se incline în favoarea socialismului. Republicile populare se consolidaseră economic și politic. S.U.A. pierduseră monopolul atomic, iar Uniunea Sovietică se transformase într-o mare putere nucleară. Insuși Kennan era forțat să admită în 1954 lipsa de perspectivă a doctrinei „stăvilirii“.

În 1957—1958, o dată cu rotirea primilor sputnici victoriosi pe orbită, a devenit evident un alt element al situației internaționale: Uniunea Sovietică cîștigase un serios avans în tehnica rachetelor intercontinentale. Unul dintre editorii ziarului New York Times, Sulzberger, a scos în 1959 o carte: „Ce este greșit în politica externă a S.U.A.“ care contrar așteptărilor iscafe de titlu avea un singur volum. „Noi am oscilat — scria Sulzberger în stil de confesiune — între lozincile false ale „stăvilirii“ și „eliberării“ de comunism și am eșuat în ambele. Ne-am rătăcit într-o fundătură din care niciuna din lozincile favorite ale politicii noastre, stăvilire sau eliberare, nu ne mai poate scoate“.

Ar fi să cerem prea mult politicienilor și conducătorilor occidentali ca ei să fi tras imediat concluziile logice ale unei erori care devenise evidentă pentru toată lumea. Fapt este, însă, că de unde înainte puterile occidentale refuzau să recunoască noile regimuri politice din Europa de Est și se opuneau cu îndîrjire la intrarea lor în O.N.U., prin forța evenimentelor ele au fost nevoite să accepte ca România și celelalte republici populare să intre în O.N.U. și în alte organizații internaționale care le erau „închise“ pînă atunci. Mai mult, România a fost desemnată atît în Comitetul celor 10 cît și în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare, iar în iarna lui 1961 a fost aleasă ca membru nepermanent în Consiliul de Securitate. Într-un cuvînt, puterile occidentale au fost ele „împinse înapoi“, iar „stavilele“ lui Kennan s-au prăbușit în fața asaltului noilor forțe ale istoriei.

De-a lungul anilor, lupta dusă de Republica Populară Romîna alături de U.R.S.S. și de celelalte țări socialiste pentru triumful coexistenței pașnice, inițiativele de răsunet ale guvernului român ca cea pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, fără rachete și arme nucleare, sprijinul acordat neconțenit popoarelor care luptă pentru libertate și noilor state independente, pus în lumină puternic prin vizita tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer în Indonezia, India, Birmania, participarea activă în diferite foruri internaționale, rezolvarea chestiunilor litigioase cu numeroase țări capitaliste — toate acestea au clădit cărămidă cu cărămidă prestigiul înalt de care se bucură țara noastră peste hotare.

Un mare ecou internațional au, în special în ultimii ani, succesele economice ale R.P.R. Chiar un ziar de esență conservatoare și cu un limbaj extrem de frugal ca Times din Londra scria în iunie 1962: „În ultimii ani România a făcut progrese economice considerabile și în prezent se bucură de cel mai înalt ritm de creștere industrială“. Pe un alt continent, Jurnal do Brazil scria tot în iunie 1962: „România este o țară unde creșterea anuală a producției industriale este de 16 la sută, adică cea mai mare din Europa, dacă nu chiar din lume“.

Pentru un ritm de creștere economică de 8—9 la sută anual, Germania occidentală și Italia sînt considerate în Occident ca niște „miracole“. În România, însă, ritmul de creștere a fost între 13—16 la sută și, ceea ce este esențial, acest nivel înalt s-a păstrat. Și totuși noi nu considerăm că este vorba de un miracol — ci pur și simplu de... economia socialistă.

Iată ceea ce a făcut ca în cei 15 ani de republică, prestigiul Romîniei să crească tot atît de rapid ca și economia.

Patria - lumină

de EUSEBIU CAMILAR

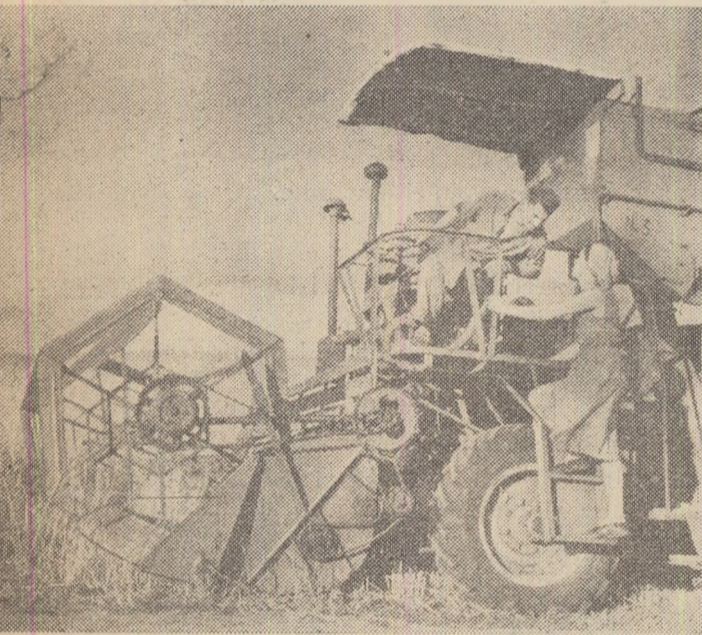

Am ascultat în tăcere, și după ce recitatorul a sfințit, m-am apropiat de el și întrebându-l cum îl cheamă, mi-a răspuns privindu-mă drept în ochi:

— Filote Mihalache, dintr-a patra...
— I-am mulțumit, și la îndemnul meu a prins iar a recita, perindându-mi prin fața ochilor munții, pădurile de brazi, sondele, lanurile de grâu și alte și alte elemente ce alcătuiesc bogățiile și frumusețile dragii noastre patrii... Și recitatorul se uita afară, arătând cu minuța întinsă priveștile, vrînd parcă să mă încredințeze și mai deplin că e adevărat tot ce spune poezioara...

— Dar stema republicii?
— Iat-o, mi-a răspuns Filote Mihalache, arătînd întii soarele puternic, pe urmă stema fixată în peretele din față. Și iar s-a uitat pe fereastră afară, pofțindu-mă cu ochii lui iuți să mă uit și eu la luminosul zeu Phaeton ce călătorea în caru-i de foc, pe-un cer albastru ca inul și stînjeneii...

— Patria-lumină, am rostit.

Început de idilă? Nu, început de zi de muncă la gospodăria agricolă de stat Corabia

— Într-adevăr..., a răspuns ca un ecou Filote Mihalache. Am părăsit clasa, într-un „bună ziua” răsunător ca o rostogolire de zurgălăi și tot drumul după aceea m-am gândit ce minuni s-au înfăptuit în anii noștri... Curînd, mă aflam pe puntea unui vapor spre Sulina. Ochiul ne lunea pe pinza fluidă a fluviului și des de tot se ridicau spre evoluțiile înalte ale pelicanilor. Puntea era tixită de oameni, și Phaeton revărsa generoase șuvoaie de lumină. La catarg flutura ușor drapelul republicii, vultur spintecînd apa văzduhului. Și gîndindu-mă mai departe, la oameni și locuri, ascultam în sine-mi ca un poem, fără egal în istoria noastră, poemul construcției alcătuit din oțel, beton, marmură și lumină... Tocmai treceam pe la Maliuc. Pe urmă, ne-am întors ochii spre malul dimpotrivă și bucuria noastră n-a mai avut margini cînd am zărit prin sate cămine culturale, dispensare, case de nașteri, biblioteci, școli noi, — acolo unde în trecutul nu prea îndepărtat domneau ignoranța, beția și malarie... Închipuirea noastră se furișă mai departe și mai departe, pe tot întinsul Republicii Populare Romine, parcă însoțită de acordurile unui marș solemn al biruinței...

Vedem cum crește, de la an la an, nivelul general de cultură, cum se înfrumusețează satele, cum orașele, orașele și tirgurile se transformă neconștient, cum blocurile de locuințe se ridică pe locul maidanelor și cocioabelor, iar de la ferestrele lor copiii rid spre lumina soarelui și fluturi... Toată Republica Populară Romină devine de nerecunoscut, pulsînd de o extraordinară energie nouă, energia poporului ce-și ridică cu miinile lui casa după care a lăcrămat în lungul veacului. Poporul romin creează neconștient, din măduva energiilor lui, talente constructoare cum nu s-au mai văzut în tot lungul zbuciumatei noastre istorii.

Patria noastră, pămîntul sacru care ne dă totul, de la colțul de iarbă la stele, își leapădă zi cu zi așa zisul „farmec al arhaismului” cîntat doar de vrăjmașii propășirii, „farmec” ce conținea în simburile umilințele și înapoierile. Cine ar mai regreta acest „farmec” al malariei, tuberculozei și neștiinței de carte?

Cîmpiile noastre au fost descătușate din strîmtimea hațurilor. Întinderile rodnice au fost date în seama uneltelelor civilizației, iar Toader, amărîtul și descultul de ieri, cel ce purta în circa lui toate reminiscențele nopții feudalismului, a fost eliberat din înapoiere și azi stă drept și demn, ca un monument, privind, cu mina streășină, viitorul altă dată interzis. Sărmanii și obidiții opincari de ieri, mîhnii săteni supti de scorpiile tuturor vremurilor nedrepte, s-au scuturat ca florile de sulfînă, dar ceea ce n-au apucat ei, au apucat nepoții lor: purtătorii de lumină și bună-stare, asemeni anticilor purtători de torțe, au ajuns de mult pînă la cătunurile cele mai mărunte, vestind o vreme fără egal. Prăpastia neagră care desparte satul de oraș dispăre treptat, și dac-aș fi poet, aș asemăna patria de mine cu o zîină cu ochi albaștri, torcîndu-și firul dăinuirii între furnale și izvoare.

Așa îmi inchipui România de mîine, și ea îmi devine și mai scumpă, și mai dragă. Patriotismul nostru înseamnă muncă și construcție, grijă față de fericire și viitor! Ne iubim patria, pînă-n culmile sentimentelor și pînă-n adîncurile timpului!

★

Observăm cu toată bucuria că poezii noștri pun în operele lor viață din viață, adevăr din adevăr, înzestrînd cultura Republicii Populare Romine cu averi infinite, cu aripi mătăsoase, în stare să înfrunte împotrivirea celei de-a patra dimensiuni. Nu uităm nici o clipă că în țara aceasta Eminescu a răbdat foame și că pleiade de luceferi s-au stîns în noaptea de veci, din pricina condițiilor neomenești de odinioară. Avem de șters pete de singe și lacrimi și cu recunoștință ne gîndim la poporul nostru că-i are pe scriitori în grija lui de părinte înțelept și darnic și nu-i mai lasă să li se încrețească frunțile pretimpuriu... Poezia este dimineața omenirii, tinereță veșnică. Ea este și istoria sentimentelor nobile, îndemnul permanent al oamenilor către Bine și Adevăr.

Scriitorii noștri, conștienți și demni de misiunea lor, știu că uriașul, nemuritorul și rodnicul arbore care le dăruiește frumusețea tuturor imaginilor, seva tuturor ideilor, aripile tuturor avinturilor, este poporul cel mult, și lui au a-î înapoia, cu înmîită măsură, tot ce le dă cu atîta generozitate! Fără dărnicia acestui arbore, în ale cărui ramuri au sunat vînturi potrivnice multimilenare, trîncina lucrului scriitoricesc ar fi mai efemeră ca trecerea fungeilor! Operele noastre sînt o înapoiere a darurilor, după legile unei etici firești, căci dacă „omul din popor”, prășitorul sau oierul, își dă cu împrumut un miertic de grîu, nu numai că trebuie să i-l înapoieze la timpul legiuit, dar trebuie să pui și cel puțin un pumn de boabe pe deasupra, din grija ca nu cumva să fie lipsă, și să mai poți lua și altă dată, de la bunul și înțeleptul gospodar...

Biruitoare și proaspătă ca dimineața, cu toate rădăcinile sugînd seva și cu toți porii deschiși spre lumină și aer, Patria noastră și-a ocupat locul firesc la masa dreptății. De cîte ori privim întinderile ei, ne aducem aminte de un copac venînd din adîncul timpului, urcînd peste timp ca o arcadă și întinzîndu-se înainte în timp. Pe tulpina lui urcă eroul cel mai frumos al creațiilor noastre populare, Făt-Frumos, către pajura cu cuibul dincolo de nouri, care furase focul de pe pămînt. Și cu cit Făt-Frumos urcă, Ileana-Cosînzeana, iubita lui, toarnă la rădăcinile copacului apă vie, luată din fîntina adîncului-pămîntului, dîndu-i putere neconștientă, întărîndu-l cu cit iubitul ei urcă mai sus și mai sus, spre înfruntarea cu pajura și spre aducerea înapoi a focului, cel mai vechi și mai credincios prieten al omului.

Înfruntarea cu pajura răpitoare care a furat toate bunurile omenirii muncitoare, începînd cu piinea și sfinșînd cu lumina culturii, a început demult și goarnea dreptății nu vestit demult doborîrea pajurei dintr-un cuib creat din sudoare omenească!

Despre drumul parcurs, am avea de povestit odisei, dar e destul să aducem aminte tuturor, numai două elemente ale adevărului: lichidarea analfabetismului doar în cîțiva ani și creșterea pe plan industrial, de la țară importatoare pînă și de chibrituri, la țară exportatoare de mașini și utilaje industriale grele...

Aceste realizări, pe care le datorăm conducerii ferme și înțelepte a partidului, ar fi rămas imposibile, dacă valorile nu treceau în miinile stăpînitorilor firești, dacă bogată noastră țară și înzestratul său popor ar mai fi rămas pe mina celor ce și-au trăit traiul...

Nu ne putem bucura de plînatatea luminii culturii, fără să ne gîndim la ziua cînd s-a instaurat republica; de ziua aceasta e legată deschiderea tuturor orizonturilor... Mulți ani încă, oamenii din satul Cucorăni ar mai fi ridicat din umeri cînd i-am fi întreat în ce parte a comunei se află casa unde s-a născut unul Eminescu... În ce privește valorile culturii universale, multă apă ar mai fi curs pe riuri, pînă să se ajungă și la noi măcar la o superficială cunoaștere... Să nu mai grăim de valorile ma-

teriale! Cine știe cit am mai fi stat noaptea pe întuneric, cu zăcămintul de petrol sub casă și cu energia apelor la un pas! „Belgie a Orientului”, „Țară de mămăligari și opincari”, colonie de căpătuire a tuturor aventurierilor, leagăn al pelagrei, tuberculozei și sifilisului, tărîm întunecat al analfabetismului, iată doar cîteva din pacostele ce caracterizau această gură de rai...

Ieri, Gheorghe și Ioana se duceau la notari să le alcătu-

În macaraua care înalță panourile viitoarelor case

iască sau să le citească scrisorile. Azi, ei au făcut primul pas în era nucleară, cu un imens tezaur de cunoștințe, cu o neasemuită sete de cunoaștere...

Pentru cine vrea să afle cit știe astăzi Toader, cetățean al Republicii, numărăm cîteva date simple. Iată-l... Are douăzeci și opt de ani. A absolvit școala elementară. A citit pînă acum „Război și pace”, „Napoleon” de Tarle, „Cei trei mușchetari”, „Frații Jderi”, „Nicoară Potcoavă”, „Zodia Cancerului”, „Intunecare”, „Eugénie Grandet”, — fără să mai pomenim de „Amintirile” lui Creangă, de „Basmele” lui Petre Ispirescu; în ce privește cărțile de agricultură, de zootehnie, astronomie, fizică, chimie, a citit aproape tot ce i-a picat la îndemînă, tot ce a aflat în biblioteca satului... Știe despre navele cosmice tot ce știm cei mai mulți dintre noi. Cînd dă peste cărți bune, le ia în miini ca pe niște piini prospete... Acest exemplu poate fi înmulțit pînă la milioane. Cititorii noștri cunosc ei singuri exemple poate și mai concludente, și mai depline, despre această uriașă deschidere de orizonturi. Acești mari și geniali „anonimi”, făuritori bunurilor și istoriei, nu ar fi răzbatut doar în cîțiva ani la lumină, nu ar fi devenit factori determinanți fără dărîmarea vechilor și nedreptelor rînduiri!

Iată pentru ce ne descoperim în fața zilei de întemeiere a Republicii Populare Romine și-n fața poporului romin, acest arbore care dăruiește poezilor toate imaginiile, seva tuturor poemelor, aripile tuturor avinturilor!

Închinarea noastră de recunoștință e înaltă de la firul de iarbă pînă la stele...

Momente literare

de MIHAI GAFIȚA

În cei cincisprezece ani care au trecut de la instaurarea Republicii, viața literară a înregistrat în țara noastră o mișcare rodnică și plină de semnificație. Anul 1959 poate fi considerat drept momentul unei puternice omogenizări în conținut a literaturii, datorită orientării tematicii către problemele actualității. Aceasta s-a concretizat în mai multe apariții valoroase, din care trebuie în primul rând semnalate acelea consacrate activității comuniștilor în ilegalitate, luptei poporului împotriva fascismului și războiului. Romanele „Pe muche de cuțit” de Mihai Beniuc, „Șoseaua Nordului” de Eugen Barbu, „Bariera” de Teodor Mazilu, „Cazul doctorului Udrea” de Ben Corlaci, nuvelele „Îndrăzneala” de Marin Preda, „Nopti înfrigate” de Aurel Mihale, „Cercul începe la etajul III” de Francisc Munteanu — aceste ultime volume au apărut cu puțin înainte, reprezintă însă același stadiu din dezvoltarea literaturii — sînt numai cîteva din cărțile de proză care marchează momentul amintit. Fără a deprecia valoarea unor lucrări anterioare cu această tematică, se poate spune, totuși, că acum se constituie propriu zis un sector puternic în literatură consacrat problematicei social-politice și umane și luptei revoluționare din perioada fascismului și a războiului. Despre sarcina ogîndirii acestei perioade, Raportul la Congresul al II-lea al Partidului Muncitoresc Român, vorbește în aceste cuvinte: „Multe din temele mari și din aspectele fundamentale ale luptei eroice a poporului muncitor pentru construirea socialismului, ca și din istoria ultimelor decenii, nu și-au găsit ogîndirea în literatură și artă decît în slabă măsură”. Literatura anului 1959 a adus, între principalele ei contribuții, pe aceea a abordării curajoase a unor teme mari, a unor fapte pilduitoare și eroi exemplari ai luptei poporului din ultimele decenii și în special din perioada imediat anterioară eliberării.

Tematica inspirată din actualitatea construcției socialiste s-a dezvoltat de asemenea în literatura momentului 1959. Intru-

V. Em. Galan, prin romanele „Zilele săptămîinii” de D. R. Popescu, „Întîlnirea” de C. Chiriță, ca și prin mai multe volume de nuvele — piesele de teatru și, de bună seamă, poezia nu au făcut excepție — anul 1959 reprezintă o treaptă valoroasă și în dezvoltarea literaturii de actualitate și în cadrul referințelor acestui articol, a prozei de actualitate. Confirmarea unor tineri scriitori ca Al. Ivan Ghilia, Dumitru Radu Popescu, Simion Pop, Vasile Rebreanu, Fănuș Neagu, Teodor Mazilu, Petre Sălcudeanu, Nicolae Țic, Ștefan Luca, Corneliu Leu, Vasile Nicorovici și alții, orientați aproape exclusiv către problemele actualității, reprezintă unul dintre marile aporturi ale momentului 1959. Toți cei menționați mai sus, au tipărit în acest an sau cu puțin înainte cel puțin cite un volum de proză și au desfășurat în presa literară o bogată activitate.

Un fenomen de asemenea foarte elocvent al acestui moment este preocuparea tot mai aprofundată, pe de o parte pentru analiza interioară a personajelor, eroi ai luptei ilegale și ai construcției socialiste, cercetarea problematicii lor umane, în determinarea ei de către faptele sociale, iar pe de altă parte grija tot mai accentuată a scriitorilor față de exigențele compoziției literare, a construcției operei, a raportului dintre conținutul și forma romanului, nuvelei, piesei de teatru.

Prin astfel de realizări, momentul 1959 — căruia îi adăugăm o parte din aparițiile și preocupările anului 1958 — se înscrie ca unul deosebit de valoros în dezvoltarea literaturii noastre.

Fără a putea înregistra un număr mai mare de apariții, proza anului următor, 1960, se remarcă însă prin activitatea laborioasă în ce privește evoluția continuă a tematicii de actualitate, în care romane ca „Drum deschis” de Șerban Nedelcu, sau „Ora șase” de Nicolae Țic, abordează, pri-

Problemele actualității preocupă în mod tot mai viu pe scriitori și numeroasele reportaje care apar în presa literară, multe adunate apoi în volume, reprezintă una din laturile principale ale mișcării literare. Întreaga perioadă care începe cu momentul 1959 și se continuă în prezent, poate fi pusă sub acest semn, al promovării multilaterale complexe, a actualității în literatură. Conferința pe țară a scriitorilor, ținută la începutul anului 1962, a consacrat acest lucru și ea a fost precedată de importante dezbateri cu privire la sarcinile și problemele literaturii față de viața nouă a poporului. Evoluția unor genuri și specii literare, ca reportajul, romanul, schița, a unor teme și eroi literari, au fost tot atîtea prilejuri de analiză adîncă a raportului între perspectiva ce reiese din operele literare asupra realității și realitatea însăși. Chiar în ultima parte a anului 1962 a avut loc și se desfășoară în continuare, una din cele mai interesante discuții de acest fel, care antrenează deopotrivă critici și scriitori, cu privire la conflictul actual în literatură, la atitudinea și perspectiva scriitorului în abordarea problemelor vieții sale. Legată de proză, această dezbateră importantă nu este mai

făurirea omului nou, a moralei socialiste, a atitudinii noi față de muncă și societate, la înlăturarea din conștiința oamenilor a influențelor ideologiei și educației burgheze”. Toate aceste adevărate fronturi ale literaturii, care se adună în marea și permanentă sarcină a ogîndirii autentice a realității în dezvoltarea ei continuă spre socialism, sînt de pe acum ilustrate de mai multe lucrări apărute în anii 1961 și 1962 sau care se află în curs de apariție pentru 1963.

Viața satului, aflată astăzi într-o nouă etapă, după încheierea procesului de colectivizare a agriculturii, a fost ogîndită în romane ca „Destin” de Aurel Mihale, „Casa” de Vasile Rebreanu, „Front fără tranșee” de Petre Sălcudeanu, în povestirea „Șapte inși într-o căruță” de Paul Anghel, în volumul de nuvele „Oameni și pămînturi” de Dumitru Mircea și va avea o amplă frescă în trilogia „Cordovanii” de Ion Lăncrăjan. Despre viața muncitorilor au scris Marin Preda în noul său roman „Risipitorii”, Radu Tudoran în „Dunărea revărsată”, Nicolae Țic în „Anii tineri”, C. Chiriță în „Oțelul”, Radu Coșasu în volumele de nuvele „Energii” și „Noptile tovarășilor mei”, Vasile Nicorovici în reportajul „Marele arc petrolifer” etc. Tablourile expresive din trecut au fost realizate în romanele, multe la număr, apărute în acest timp: Zaharia Stancu: „Jocul cu moartea”, Ury Benador: „Ga-

POEME VII

Poemele nu se scriu cu imagini extraordinare,
Realitățile se-nfăptuiesc cu poeme,
Sclipirile aleargă cu lumina prin steme,
Oceanul e uriaș și fără vapoare.

Iubirea-i adîncă și fără cuvinte,
Cuvîntul ce spintecă s-ascute în ură,
Și-n ghețuri polare-i un cuib de căldură
În sîngele renilor, în inimile focilor ce plîng
fără cuvinte.

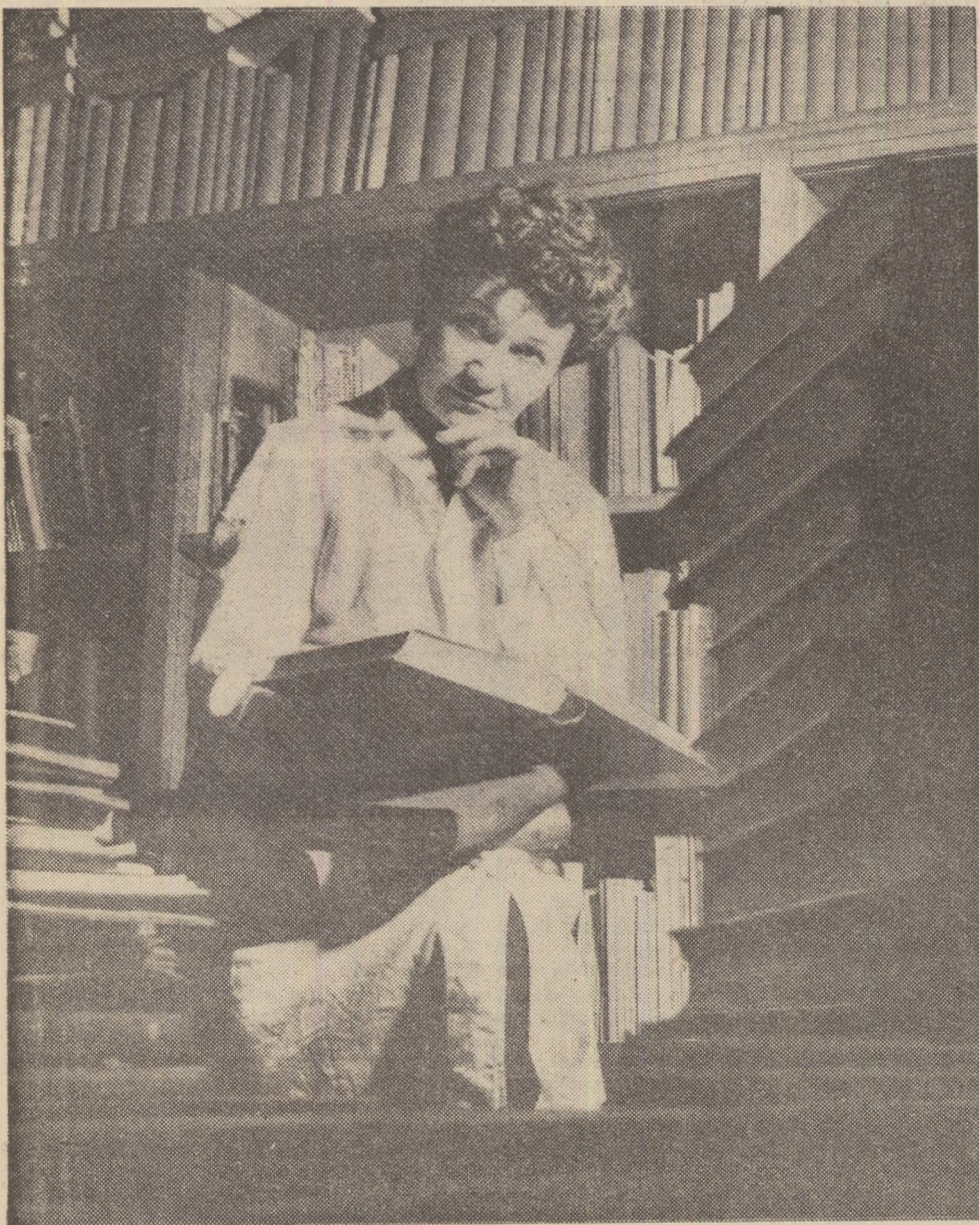
Poemele se scriu cu imagini obișnuite
Dar nu pe nesfîrșitele troene de hîrtie,
Poemele se scriu pe munte, pe deal, pe cîmpie
Cu-acea caligrafie-a voinței împlinite.

Urcați pe cea mai înaltă clădire a orașului,
Pe al cincisprezecelea etaj al vîrstei lui noi,
Acolo, lîngă norii cu umeri goi,
Lîngă apele Dunării, lîngă colinele Iașului,

Noi deslușim desenul întrezărit prin vise
Cînd la bordeie slute în oarbe mahalale
Trecea uritul vieții cu zdrențuite poale,
Cînd împietreau imagini sub pleoapele închise.

Poemele acestea se scriu din noapte-n zi
Cu strofele suite ca într-o Iliadă
Pe geografia vie a țării din baladă
Pe care ochii anilor de miine le-or citi.

RADU BOUREANU

Cărți, cărți, cărți... La biblioteca Uzinelor „23 August” din Capitală.

cit, desigur, nu se pot trasa granițe precise între momentele mai expresive ale dezvoltării literare și artistice, legăm de același moment și apariția romanelor „Se-tea” de Titus Popovici, „Cuscirii” de Al. Ivan Ghilia și a volumului de nuvele „De la potop încoace” de V. Em. Galan, ultimele aparținînd anului anterior, 1958. Dar prin al doilea volum al ciclului „Bărăgan” de

mul viața satului în zilele noastre, iar al doilea aspecte din viața muncitorilor. „Scriinul negru” de G. Călinescu este, desigur, apariția cea mai valoroasă a acestui an și unul din cele mai interesante romane noi, prin confruntarea critică între prezent și trecut, între lumea agonică a aristocrației și lumea constructorilor socialismului în continuă ascensiune.

puțin valoroasă, prin concluziile ei, pentru dezvoltarea poeziei și în special a dramaturgiei. În anul trecut o confruntare asemănătoare de opinii a avut loc în ce privește poezia și o alta în problemele dramaturgiei.

Interesul scriitorilor pentru astfel de dezbateri este determinat de activitatea lor creatoare și se întemeiază atît pe întreaga experiență anterioară a literaturii, cît și pe experiența proprie a fiecăruia din ei.

Caracteristica principală a discuțiilor care se poartă este dată de legarea lor strînsă de problemele practice ale creației literare și, în primul rînd, de zugrăvirea profilului omului nou. Autenticitatea figurilor și faptelor zugrăvite, a conflictelor, caracterul lor fundamental, profunzimea morală a eroului contemporan, problemele eticii sale, comportamentul său, reacțiile sale specifice în ansamblul de condiții în care trăiește — iată obiectivele comune ale acestor dezbateri. Sensul lor și în genere efortul creator actual desfășurat de scriitori a fost sintetizat în aceste cuvinte de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința pe țară a scriitorilor: „În această etapă istorică de dezvoltare a societății noastre, literaturii îi revine misiunea de mare răspundere de a contribui prin toată forța ei de înfrîurare la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste, la

blonz, magazin universal”, Eugen Barbu: „Prînzul de duminică”, Remus Luca: „Poveste de dragoste”, Nicolae Jianu: „Veneam din întuneric”, Alexandru Simion: „La marginea orașului”, Petre Sălcudeanu: „Strada Lux”, Șerban Nedelcu: „Învățătorii” — și vor apare „Fuga” de Aurel Mihale și „Al cincilea anolimp” de Al. I. Ștefănescu.

Conținutul cărților de mai sus este mult mai bogat decît reiese dintr-o astfel de enumerare. Romanul „Risipitorii” consacră o mare parte a acțiunii problemelor intelectualilor în anii noștri; volumul de nuvele „Prînzul de duminică” abordează și probleme ale actualității. În culegeri reprezentative cum sînt acelea din „Nouvelistica Luciei Demetrius, („Limpeziri”), a lui Petru Vintilă („Pe scena vieții”), iar în pregătire ale lui Eusebiu Camilar, Remus Luca, se realizează priviri de ansamblu asupra unor perioade largi, asupra unei problematici vaste. Profilul specific al fiecăruia din scriitorii menționați rezultă în mod expresiv, sugerînd la un loc avîntul puternic al literaturii noastre, peisajul bogat în personalități creatoare, preocuparea continuă de a părăsi experiențele lipsite de rodnicie, de a elimina lipsurile existente, de a căuta mereu căi noi de abordare și explorare a vieții actuale, a figurii omului contemporan.

Cultura — bun al întregului popor

de ION MORARU
vicepreședinte al Comitetului de stat pentru cultură și artă

Rezultat inevitabil al marilor transformări revoluționare care au început prin insurecția armată de la 23 August 1944, proclamarea Republicii a marcat trecerea țării noastre într-o nouă etapă de dezvoltare, etapa revoluției socialiste.

În acești ani țara noastră s-a transformat radical. Ea este astăzi o țară puternică și liberă, cu o industrie în plin avânt, cu o agricultură socialistă mecanizată și, în același timp, cu o cultură înfloritoare.

Ceea ce este cel mai important în politica partidului este grija față de om, ridicarea permanentă a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii. Concomitent, partidul a creat toate condițiile pentru ca întregul nostru popor să se bucure de cuceririle culturii, științei și tehnicii, să contribuie la îmbogățirea patrimoniului culturii noastre noi.

An de an a crescut și amploarea activității de răspundere a cunoștințelor cultural-științifice în rândurile oamenilor muncii de la orașe și sate. Au fost expuse sute de mii de conferințe, audiate de zeci de milioane de oameni ai muncii. Numai în primele trei trimestre ale acestui an au fost expuse de către intelectuali din centrele regionale, raionale și orașenești aproximativ 128.000 de conferințe în întreprinderi, instituții, cluburi, cămine culturale, case de cultură etc.

Trebuie să arătăm că în ultimii ani, în practica muncii de răspundere a cunoștințelor cultural-științifice au fost folosite forme noi, atractive, deosebit de eficiente. Unele din aceste forme au devenit tradiționale, bucurându-se de apreciere și popularitate în rândul oamenilor muncii. Printre aceste forme se numără și universitățile populare. În clipa de față în țară funcționează 283 de asemenea universități, cu peste 47.000 de cursanți. Unele dintre ele, ca de pildă cele de la Uzinele „23 August” din București, Uzinele chimice Baia-Mare, „1 Mai”-Ploiești, „Electroputere”-Craiova, Fabrica de hirtie și pielărie din Cluj etc., se află în al patrulea an de activitate.

În toamna acestui an s-a deschis și Universitatea populară a orașului București, la ale cărei cursuri participă peste 6.500 de oameni ai muncii. Prin varietatea cursurilor, prin tematica bogată și interesantă, prin înalta calificare a cadrelor ce predau lecțiile, Universitatea populară a Capitalei se bucură, deși se află abia la începutul activității ei, de un mare prestigiu.

Un susținut interes suscită lectoratele și ciclurile de conferințe organizate în întreprinderi.

La sate, prin largă activitate cultural-educativă desfășurată, căminul cultural a devenit un adevărat focar de cultură. În mai toate căminele culturale din țară au fost organizate cicluri de conferințe de o deosebită utilitate pentru țărani colectivști, cum ar fi cele pe teme de economie agrară și agrozootehnie, precum și ciclurile: „Republica Populară Română — patria noastră socialistă”, „Cum să ne purtăm în viața de toate zilele?”, „Să cunoaștem lumea inconjurătoare”, „Omul — stăpîn al naturii”.

Acțiunile brigăzilor științifice se bucură de asemenea de largi cercuri de auditori, deoarece ele dau răspuns la multiplele întrebări din cele mai variate domenii ale științei și culturii puse de țărani colectivști. Numai în primele trei trimestre ale anului aceste brigăzi științifice au organizat în comune și la sate peste 4.000 de asemenea acțiuni.

Deosebit de eficiente s-au dovedit consultațiile științifice pe teme de economie agrară și agrozootehnie care au fost susținute de cadre de înaltă calificare din orașele București, Cluj, Iași, Timișoara, Craiova.

În răspunderea cunoștințelor cultural-științifice un rol important îl au broșurile de popularizare. În acest an au apărut 69 de titluri cu un tiraj total de peste 2.800.000 exemplare. Începînd din acest an apare într-un tiraj care ajunge pînă la 80.000 de exemplare colecția „Cunoștințe folosite” special destinată satului. Broșurile apărute pînă acum în această colecție, printre care: „Începuturile graiului omenesc”, „Adam și Eva sînt strămoșii noștri?”, „În interesul fiecărui colectivist”, „Cite stele sînt pe cer?” și altele se bucură, așa cum dovedesc numeroasele scrisori sosite la redacție, de interesul și aprecierea oamenilor muncii de la sate. În afară de colecția „Cunoștințe folosite” se mai editează și alte colecții, cum sînt: „Natură fără taine”, „Asaltul cerului”, „Știință și religie”, „Cunoștințe economice”.

În răspunderea cunoștințelor științifice un rol din ce în ce mai mare îl joacă materialele de propagandă vizuală: filmul de știință popularizat, diafilmul, expozițiile și afișele științifice etc.

Educată de partid, intelectualitatea noastră consideră astăzi răspunderea cunoștințelor cultural-științifice în popor ca o sarcină de onoare a fiecărui om de știință, a fiecărui om de cultură. Sarcina obștească de a pune cuceririle științei și culturii la îndemîna poporului s-a tradus practic printr-o entuziastă activitate cotidiană de propagare a celor mai diferite cunoștințe. Fizicieni și chimiști, filozofi și istorici, ingineri și medici, geografi și matematicieni, scriitori și artiști, zeci de mii de intelectuali răspund cu însuflețire la chemarea partidului, încadrîndu-se cu pasiune în această extrem de importantă activitate.

Realitățile vieții culturale din patria noastră, faptul că știința și cultura au devenit realmente un bun al celor ce muncesc, sînt mărturie vie ale mărețelor realizări dobîndite în anii democrației populare. Adinepătrunși de însemnătatea misiunii lor, toți cei ce și-au aduc contribuția la această vastă operă își îndreaptă astăzi gîndul spre partid, intelectul îndrumător al poporului nostru pe calea luminoasă a socialismului și comunismului.

Intensă participare la viața științifică internațională

de acad. ȘTEFAN MILCU

În cei 15 ani de cînd România a fost proclamată Republică, patria noastră a pășit pe calea unei dezvoltări multilaterale, cu neputință de conceput și realizat în trecut. În cadrul acestei impetuoase dezvoltări, un loc de frunte îl ocupă și știința.

Marile succese raportate în anii regimului democrat popular pe tărîm științific, atît în domeniul cercetării fundamentale teoretice cît și în legătură directă cu construcția socialistă, au demonstrat cu prisosință că știința nu-și poate împlini cu adevărat menirea, rolul social, decît în socialism. An de an, succesele științei românești s-au impus cu tot mai multă autoritate nu numai înăuntrul dar și în afara hotarelor țării, trezind în tot mai mare măsură, prin valoarea rezultatelor obținute, interesul cercurilor de specialitate din străinătate.

Și anul 1962 s-a făcut remarcat prin numeroase contribuții, printr-o intensă participare la viața științifică internațională. Numeroși savanți, profesori și cercetători romîni au fost prezenți în acest an la o serie de congrese, conferințe și simpozioane, participînd la dezbaterile unor importante probleme referitoare la dezvoltarea științelor naturii și științelor sociale.

multitudinea celor pe care ni le oferă anul care se încheie

Cel mai important eveniment al anului 1962 în domeniul științelor medicale i-a constituit Congresul internațional de oncologie de la Moscova, la care au participat peste 5.000 de delegați din toate țările lumii. Delegația romînă a numărat 150 de membri în frunte cu acad. St. G. Nicolau, acad. V. Mirza, prof. I. Făgărășanu și prof. O. Costăchel și a prezentat diferite rezultate ale lucrărilor clinice și experimentale efectuate. Cercetările referitoare la tumorile experimentale și la o nouă combinație de sinteză dintre un hormon și un citostatic realizate de colectivul Institutului de endocrinologie și comunicările referitoare la diagnosticul și terapia cancerului prezentate de colectivul Institutului de oncologie din București s-au bucurat de unanim interes și prețuire printre participanți. Tot în Uniunea Sovietică a avut loc anul acesta cea de a doua Conferință anuală de endocrinologie în cadrul căreia comunicările făcute de delegația noastră, referitoare la mecanismele de reglare a glandei tiroide și la reglarea inversă în boala Basedow au reținut atenția prin originalitatea datelor comunicate.

Oamenii de știință romîni, reprezentați prin acad. Gr. Moisil, prof. T. Popovici, membru corespondent al Academiei, acad. T. Vianu, acad. Raluca Ripan, prof. P. Spacu și alții au fost prezenți și la manifestările științifice internaționale organizate în R. P. Polonă și R. P. Bulgaria. A stîrnit un mare interes punctul de vedere al delegației noastre expus la Conferința reprezentanților Academiei din țările socialiste — în cadrul căreia s-a discutat dezvoltarea relațiilor de colaborare și coordonare a cercetărilor științifice. O valoroasă contribuție a adus și delegația noastră la Conferința de studii clasice ce a avut loc în R. P. Bulgaria. Cu acest prilej, acad. E. Condurachi a prezentat comunicarea „Influențele grecești și realitatea balcanică la mijlocul mileniului I î.e.n.”, comunicare bazată pe bogatul material arheologic descoperit în R.P.R.

De mult prestigiu se bucură știința romînească și în Occident. În cursul anului 1962, țara noastră a participat prin academicienii E. Bădărău, V. Malinski, I. Iordan, Al. Rosetti, St. Milcu, N. Gh. Lupu, Gr. Benetato, Athanase Joja la Congresul de semi-conductori (Anglia), la al III-lea Congres privind problemele sociologice ale planificării rurale (Austria), la al X-lea Congres de lingvistică și filologie (Strassbourg), la Colocviul internațional despre epifiză (Clermont-Ferrand), la al VII-lea Congres internațional de medicină internă de la Munchen, la Congresul internațional de fiziologie de la Leyden, la al IX-lea Congres de istoria și filozofia științelor de la Ithaca (S. U. A.). Comunicările despre „Starea actuală a lingvisticii române și perspectivele ei de dezvoltare”, „Noul atlas lingvistic romîn și Tratatul de istoria limbii romine, comunicările și volumul cuprînzînd lucrări de istorie și filozofie realizate în ultimii ani precum și raportul referitor la hormonii glandei epifize

care sintetizează cercetările întreprinse de Institutul de endocrinologie prezentate cu aceste prilejuri au adus contribuții originale în problemele respective, recunoscute de reprezentanții celorlalte țări participante.

În fine, recent s-a înapoiat în țară dintr-o expediție oceanografică efectuată la bordul navei sovietice „Viteaz” prof. Eugen Pora, membru corespondent al Academiei, Expediția aceasta, în care savantul romîn a colaborat strîns cu colegii sovietici și de alte naționalități, s-a soldat cu obținerea unui vast material științific la a cărui culegere prof. Pora a adus o prețioasă contribuție, subliniată de ceilalți oameni de știință aflați la bord.

Desigur, toate acestea nu sînt decît cîteva exemple care ilustrează prestigiul de care se bucură știința romînească peste hotare și valoarea realizărilor obținute în cele mai diferite domenii de activitate științifică. Participarea oamenilor de știință romîni la viața științifică internațională constituie o ilustrare a politicii de coexistență pașnică promovată de țara noastră, căci colaborarea oamenilor de știință din întreaga lume este un factor însemnat, capabil să contribuie la înțelegerea și existența între popoare

Medici africani la Centrul de paludism din Găneasa

Astfel, numai din partea Academiei R.P.R., această instituție activă de creație, planificare și coordonare a activității științifice din țara noastră, au participat anul acesta aproximativ 150 de delegați la aproape o sută de manifestări internaționale. La aceste cifre mai trebuie să adăugăm, și prezența oamenilor noștri de știință la manifestările organizate în cadrul planurilor de colaborare semnate între Academii țărilor socialiste.

Trebuie să mai arătăm că la multe din manifestările științifice internaționale, reprezentanți ai țării noastre au fost aleși, datorită prestigiului de care se bucură, în conducerea acestor manifestări. Acad. Gr. Moisil, de pildă, a fost ales membru în Comitetul executiv al Federației internaționale de control automat, acad. Al. Rosetti în Comitetul permanent al Societății internaționale de fonetică, iar acad. Iorgu Iordan în Comitetul de onoare al Congresului internațional de lingvistică și filologie romanică.

Pentru a oferi o imagine a varietății manifestărilor internaționale la care au participat oameni de știință romîni, a prețuirii de care aceștia se bucură printre confrății din străinătate ca urmare a activității științifice desfășurate, să desprindem cîteva exemple din

Zece fete - un destul

FAPTUL Nr. 1

Un târgușor și locuitorii lui

S

iverskaia este o stație de cale ferată și o localitate măruntă, dintre acelea care răsar de obicei în jurul orașelor mari. Târgușorul s-a dezvoltat ca o consecință a vecinătății cu Leningradul.

Siverskaia este inconjurată din toate părțile de colhozuri. Locurile abundă în frumuseți ale naturii. Cam asta ar fi de spus despre Siverskaia. Plus faptul că și în această mică așezare se face simțită pulsația comunismului. Se nasc concepții noi, atitudini noi față de viață. De aceea ne-am și oprit aici, la cîteva kilometri de Leningrad.

FAPTUL Nr. 2

Conflicte de familie

1

septembrie 1961 este ziua în care au izbucnit zece conflicte de familie. Acest tip de conflicte este destul de cunoscut și se rezumă la faptul că fiul sau fiica se ocupă de lucruri care, după părerea părinților, nu sînt tocmai cele mai nimerite.

La 1 septembrie 1961 zece absolvente ale clasei a 11-a din Siverskaia s-au angajat la ferma colhozului „Lenin” din satul Bolșevo.

— Aceasta va fi clasa a 12-a — a spus una dintre fete și așa i-a rămas numele.

Familiiile s-au alarmat, deși fapta fetelor nu fusese deloc neașteptată. Hotărîrea de a lucra împreună în colhoz, după terminarea școlii, fusese luată de mult și eroinele noastre nu sînt dintre acelea care-și schimbă părerile după timp, dispoziție sau alte motive.

...Astăzi, fetele locuiesc într-o casă mică, la marginea satului Bolșevo. Nu departe se află ferma la care lucrează. Iar casa în care locuiesc se numește „Casa clasei a douăsprezecea”.

FAPTUL Nr. 3

Nu te smiorcăi !

C

asa aceasta, zugrăvită în verde deschis, poate fi văzută dacă mergi de la Siverskaia spre colhoz pe calea cea mai scurtă. O pașiște mare, verde, o cărare îngustă, galbenă și iată și casa. Cînd am venit aci

prima oară, am găsit-o numai pe mătușa Niușa care se ocupă de gospodăria fetelor. Bombănind ceva pe

chis ușa și am intrat în camera care servește fetelor în același timp de sufragerie, salon și sală de dans.

Odată ajuns aci, am recurs la o metodă destul de cunoscută — am încercat să-mi fac o părere despre locatari, judecînd după aranjamentul încăperii și după obiectele de acolo. Dar de data aceasta metoda n-a dat nici un rezultat, sau aproape nici unul.

Un colț era ocupat de televizor. Pe masă se afla un abac uriaș, o pereche de foarfeci, o panglică liliachie, niște instrumente de manichiură... Două rafturi cu cărți completau mobilierul. Văzînd cărțile mi-am adus aminte de un adevăr banal : spune-mi ce citești ca să-ți spun cine ești. Dar nici el nu mi-a fost de folos : în viața mea n-am văzut o asemenea amestecătură de cărți. Un volumaș de Alexei Tolstoi stătea alături de „Bazele creșterii animalelor”, cotorul roșu al poeziilor lui Maiakovski contrasta cu galbenul de cozonac al „Creșterii animalelor de lapte în S.U.A.”, iar albastrul diafan al supra-coperții poeziilor lui Esenin — cu aspectul sever al „Culegerii de probleme de matematică superioară”.

Deasupra ușii își sărea în ochi un afiș energic :

Nu te vîita și nu te smiorcăi,
ci păstrează ordinea
E clar ?
Uite-așa !

Pe ușa atîrna o coală de hîrtie liniată, care arăta ca tabela unui campionat de fotbal. Numai că în locul numelor echipelor erau trecute numele fetelor. În dreptul fiecăreia era înnegrit un pătrățel. „Graficul serviciului pe cameră” — așa se intitula această foaie de hîrtie. Iar numele fetelor erau înșirate în ordine alfabetică, ca la școală : Ciurina, Egorova, Kondakova, Kravțova, Rassadina, Razumova, Trunova, Vladimirova, Zaharova, Zamorina.

Așa și trebuie să fie : doar e vorba de „clasa a douăsprezecea”, ale cărei eleve iubesc școala și își aduc aminte cu drag de ea.

FAPTUL Nr. 4

15 X 136 =

două mii și ceva

O

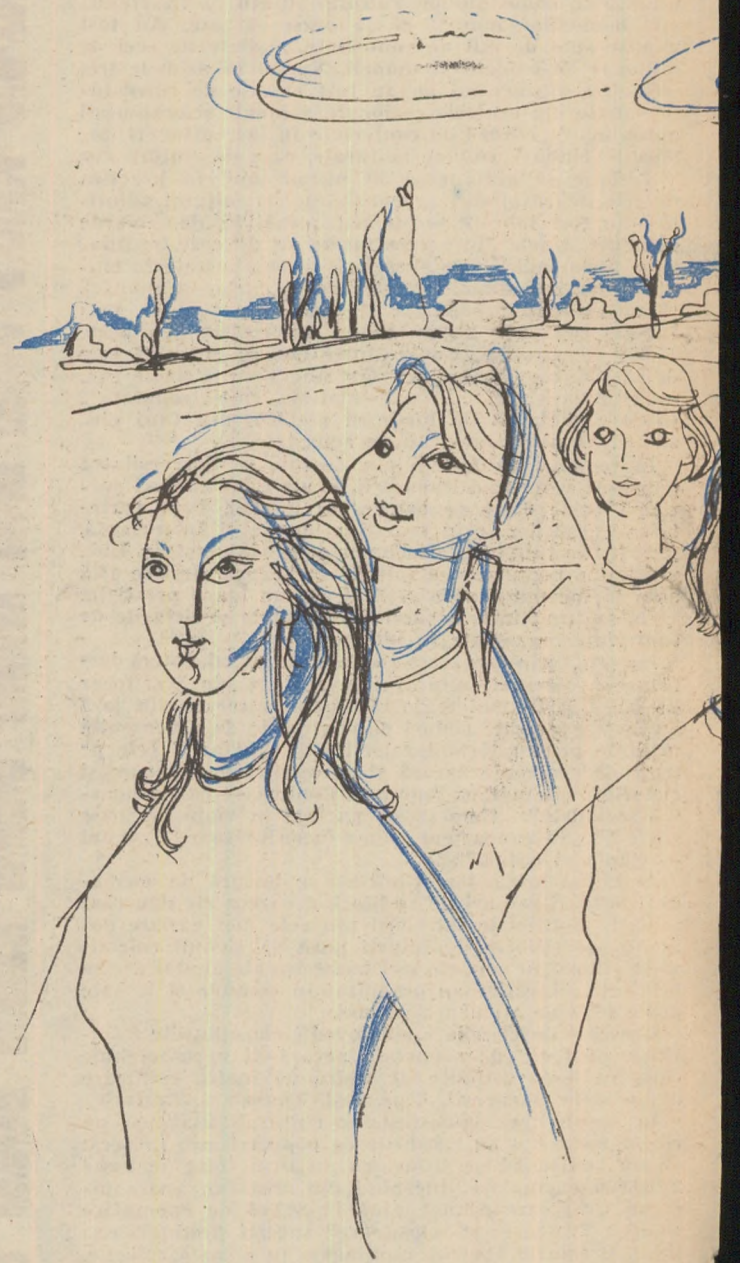
sută treizeci și șase este numărul vacilor pe care trebuie să le îngrijească „clasa a douăsprezecea”. O sută treizeci și șase de animale care se răz-bună pentru insuficienta îngrijire de pină acum dînd

o cantitate de lapte destul de mică. Cincisprezece reprezintă kilogramele de furaje necesare zilnic fiecărei vaci. Înmulțind aceste două numere veți afla cu ce este ocupată o bună parte din ziua de lucru a fetelor. Probabil că și cea mai grea, deoarece în restul timpului se îndeletnicesc cu curățirea grajdului, mulgerea vacilor etc., adică munci care nu necesită un efort fizic alt de mare ca transportarea celor două mii și ceva de kilograme de furaje.

Toate fetele sînt studente prin corespondență. În afară de aceasta, sînt angrenate și în munca obiștească din sat.

Ferma, ca și colhozul de care aparține, nu se numără printre cele fruntașe în regiune. La fermă mai lipsesc încă multe lucruri care ar putea ușura munca. Dar fetele nu s-au speriat. Este în ele atîta dorință de a fi folositoare, de a vedea că aduc o contribuție la ridicarea colhozului pe care-l visează fruntaș („Și va ajunge, o să vedeți !”) încît au luat pe umerii lor firavi sarcini foarte grele.

Seara se așează cu toatele, solemn, în jurul mesei, ca să facă bilanțul zilei. Imbrăcate în pulovere și pantaloni per niște fete obișnuite de oraș, firave, cu mîini fine. Mă gîndesc la primele zile de muncă în

Desen de Tia Peitz

țeau mereu nevoia de a plînge și de a se odihni, cînd spinarea le durea tot timpul, cînd casa lor nu era încă gata, și doimeau clăie peste grămadă, și n-aveau loc să se întoarcă, și erau obosite de moarte...

Toate acestea par foarte departe acum, cînd în cameră e atîta liniște și se aude numai țacănitul bielelor abacului minuit de Valia Kondakova și ticăitul citorva deșteptătoare. E greu să crezi că a fost așa cînd te uiți la fața frumoasă a Galiei Zamorina, care frunzărește paginile viu colorate ale unei reviste germane sau cînd privești capul plin de bucle blonde al Svetiei Ciurina, aplecat deasupra unui caiet.

Fetelor nu le place să vorbească despre trecut, în afară, bineînțeles, de tot ce privește școala. Și în general nu le place că vreau să scriu despre ele.

— Ce să scrieți despre noi ? — spun ele. Mai așteptați, să facem ferma fruntașă, atunci puteți scrie cît vreți...

— Imi spun asta fără falsă modestie, fără poză.

— Vă e greu ?

— Nu, acum merge. Greu a fost la început. Acum ne-am obișnuit.

— Dar cu viața cum o duceți ?

Rîd și dau din umeri.

— Bine ! O să ridicăm ferma și o să ne fie și mai bine. Atunci o să cerem colhozului...

— Sînteți absolut sigure că o s-o ridicați ?

Mă privesc nedumerite.

— Cum să nu fim, doar depinde de noi.

Cred și eu că vor reuși „să ridice ferma”. Nu

poate fi nicicînd mic caiet — Optsprezece an de obser

„Nu-

speranțe și V
Vorbind d
mat așa : „
Profesoara

din Siverskaia, mi-a spus: „Lara este o umanistă în adevăratul sens al cuvintului. Un om care nu admite compromisuri“. Iar directorul școlii, Ivan Matveevici Soloviov, despre care va mai fi vorba, a caracterizat-o puțin altfel: „Este intrucitva o extremistă. Ori îi idealizează pe oameni, ori nu crede în ei. Până la urmă însă triumfă întotdeauna dragostea de oameni“.

Toate aceste caracterizări nu se prea potriveau cu aspectul exterior al Larei, pe care am găsit-o în holul facultății de litere a Institutului pedagogic din Leningrad, unde dădea examenele din sesiunea de iarnă. În fața mea era o fată — mai curînd o fetiță — ai cărei ochi exprimau cînd o totală naivitate, cînd o nemărginită ironie. Lara vorbește repede, luptînd cu disperare cu litera „r“ pe care nu reușește de loc s-o pronunțe bine.

Nu așesem momentul cel mai potrivit pentru cunoștință: dăduse examenul de psihologie și îi căzuse un bilet greu, lucru care, ca să fim sinceri, poate strica dispoziția oricui. Examenul l-a luat, dar nu atât de bine cum ar fi dorit. Discuția a început de la declarația categorică a Larei, ca răspuns la o întrebare a mea, că nu-i plac vacile. Firește, m-am mirat. Și atunci Lara mi-a explicat:

— Nu vă mirați. Nu-i nimic de mirare. Lucrul cel mai important este să înțelegi ce-i mai necesar la un moment dat și să faci ceea ce-i necesar. Și noi am vrut la început să plecăm în Siberia pe un șantier de construcție. Dar după aceea ne-am răzgîndit. De ce tocmai în Siberia și să nu vedem ce se petrece sub nasul nostru? Azi toți tinerii vor să meargă în Siberia, în goană după romantism. Chestiunea este, însă, cum înțelegi romantismul. Poate că romantismul e la doi pași de tine. Numai că pe din afară nu arată așa. Eu cred că astăzi nu trebuie să te gîndești prea mult la ceea ce-ți place în mod deosebit.

Sînt multe lucruri care-mi plac... Dar principalul este necesitatea, privită pe plan general. Restul depinde de om. De gradul lui de corectitudine. Șase dintre noi, de exemplu, au diplome de șoferi de categoria a III-a. Dar ce s-ar întîmpla dacă ne-am

nu sînteți în stare de nimic, nici măcar televizorul nu l-ați reparat“. A plecat și a dat sfoară-n țară: astea au să fugă din colhoz. Muream de ciudă fiindcă zvonul s-a răspîndit în întregul raion: clasa a douăsprezecea lasă totul baltă!

Instructorul a mai venit și a doua oară. Ne-a adus o carte: „Așa s-a călit oțelul“. Ne-a adunat pe toate și a început să ne citească cu glas tare. Omul ducea cu noi muncă educativă! Era să leșinăm de ris! I-am băgat mințile în cap. Acum e altfel, ne-am împrietenit cu el, la urma urmelor băiatul nu e rău. Numai că, în loc de lectură, ar fi făcut mai bine să iasă cu noi la lucru. La școală toți profesorii lucau alături cu noi, și pe ogor, și în ateliere...

FAPTUL
Nr. 6

„Adeverința“

d

espre școală vorbește nu numai Lara. Se pare că-i subiectul favorit al întregii clase a 12-a. La fiecare două vorbe fetele adaugă: „Uite, la noi la școală...“ sau „Vezi, la noi la școală era altfel...“

Ce școală o fi asta, școala nr. 1 din Siverskaia?

Ducîndu-mă la Siverskaia am găsit o școală obișnuită, ca toate celelalte: o casă mare a'bă lîngă

și reușesc. Școala are două autocamioane proprii, cumpărate din veniturile pe care le aduce terenul agricol. Cu aceste mașini copiii colîndă în vacanța de vară toată țara.

Pe biroul directorului școlii, Ivan Matveevici Soloviov, am văzut o hirtie pe care scria cu litere mari „Adeverință“. Conținutul acestui document nu corespundea însă de loc titlaturii sale oficiale. Iată ce scria în „adeverință“:

„La 10 februarie am lucrat la termă Meșcenakova Valia, Denisova Jenia, Kosîghina Raia și Nikolaeva Galia. Fetele ne-au ajutat foarte mult, au lucrat cu sîrquintă.“

Ele au îndeplinit munci diferite: au distribuit iurajele, au muls vacile, au hrănit vițeei, au curățat grajdurile.

Vă mulțumim foarte mult pentru ajutor. Bravo, copii!

10-II.1962.

Clasa a douăsprezecea.
Bolșevo“.

FAPTUL
Nr. 7

Interviu cu directorul

C

onvorbirea cu directorul Ivan Matveevici Soloviov s-a desfășurat destul de curios: directorul mă trimetea mereu la ceilalți profesori, asigurîndu-mă că ei sînt cei care au adus școala acolo unde se află

azi. Ceea ce este în mare măsură adevărat, dar pe de altă parte știam prea bine că Ivan Matveevici a fost unul dintre pionierii acelei revoluții pe care o numim politehnizare, că el printre cei dintîi a transformat noțiunea de educație prin muncă în educație în sine, punînd-o în practică, că din inițiativa lui a fost introdusă pentru întîia oară în școala de la Siverskaia clasa a 11-a. Și multe alte realizări despre care mi-au vorbit cei ce-l cunosc de multă vreme.

Numai o singură dată am avut cu el o convorbire adevărată în timpul căreia însă a trebuit mai mult să ascult, decît să întreb. Am pornit de la situația în agricultură. Și iată ce mi-a spus Ivan Matveevici:

— Situația nu este de loc simplă. În ceea ce privește însă muncă noastră în domeniul învățămîntului, iată cîteva păreri... Să luăm, de exemplu, un fapt foarte interesant. Cîți copii din colhozurile regiunii noastre credeți că învață în institutele din Leningrad? Destul de mulți. Și înainte erau mulți, dar de regulă nu se mai întorceau acasă, fie că rămîneau la oraș, fie că se duceau în alte raioane. De aci rezulta că n-avea cine să conducă cu adevărat, cineva care să cunoască bine situația satului. Și cine dacă nu intelectualitatea, noua intelectualitate sătească, trebuie să fie centrul creator al vieții colhoznice? Azi situația s-a schimbat în mare măsură.

M-am gîndit la fetele din „clasa a douăsprezecea“. Tot ce fac în prezent, tot ce au de gînd să facă în viitor este strîns legat de ceea ce mi-a spus Ivan Matveevici. Fetele din „clasa a douăsprezecea“ vor să devină învățătoare. Dar pentru a fi adevărate învățătoare de țară, ele vor să cunoască bine, în profunzime viața satului...

FAPTUL
Nr. 8

Mereu împreună...

i

n fiecare săptămînă Galea Zamorina se duce de două ori la fosta ei școală. Trei kilometri dus, trei întors. Galea predă lecții. Cunoaște atît de bine limba germană, încît deși e abia studentă fără frecvență în anul I al Institutului pedagogic, i s-au încredințat

elevii din clasele mici. Galea îi învață germana. Face acest lucru în timpul ei liber. Deși îi vine foarte greu, îl face totuși, și celelalte fete o învidiază în adîncul sufletului. Ele abia se pregătesc să devină învățătoare, pe cînd Galea a și devenit.

Clasa a 12-a a hotărît că va rămîne mereu împreună. De aceea, fetele visează să aibă școala „lor“. Poate chiar la Bolșevo. Cele zece prietene pot constitui aproape întreg personalul didactic necesar. Lara Trunova va preda limba și literatura rusă, Valia Kondakova și Tamara Kravțova — fizica și matematica, Sveta Ciurina — chimia, Klara Vladimirova — geografia, Galea Zamorina, desigur, germana, iar restul de patru vor fi biologi.

Iar școala se înalță la marginea satului Bolșevo și nici nu-ți trece prin mîntă că tocmai ea este eroina. O casă oarecare de țară, cu un etaj, cenușie și cu tencuiala căzută pe alocuri.

Numai că în viitor, ea nu va arăta așa. În locul pereților scoroșiți se vor ridica ziduri de beton și geamuri mari, luminoase. Iar în jurul clădirii se va întinde o grădină. Așa ne înfăptuim planuri și calcule precise. Zece tinere învățătoare vor urca împreună treptele acestei noi clădiri pentru a preda prima lor lecție. Și poate că una dintre ele, nu știu care anume, va arunca o privire spre clădirile scunde ale fermei unde odată, tot într-o dimineață de septembrie, zece fete în salopete au învățat să minuiască mulgătoarele automate. Atunci se vor uita una la alta și, probabil că se vor simți mindre, cum le stă bine unor învățătoare foarte tinere. Și una după alta vor intra pe porțile deschise ale școlii lor...

această privință. Într-un st trecut optsprezece de ridicare a fermei“. Atul a peste jumătate de

FAPTUL
Nr. 5

vacile“

să precizez de la put: Lara Trunova nu părea printre fete o poziție excepțională. Convorbirea pe care am avut-o cu ea s-a desfășurat într-o atmosferă înaltă, căci speranțele și îndoielile Larei sînt

Kondakova s-a exprimat interesantă dintre noi“. Leningrad, de la școala

face cu toții șoferi? Și-așa sînt șoferi destui, iar vacile trebuie să fie îngrijite de cineva, și încă bine. Toți trebuie să facem ceea ce este mai necesar în momentul respectiv, să cărăm chiar gunoi dacă în felul acesta rezolvăm problema, înțelegem? Și după o clipă de tăcere:

— Aș vrea ca toți să gîndească așa. Oamenii mint uneori și nu știu nici ei de ce. Cînd ne-am angajat la fermă, președintele s-a apucat să ne promită cîte-n lună și-n stele. De ce? Ca să ne cîștige? Am fi preferat să ne spună cînstit: uite, fetelor, așa și-așa, casa, să zicem, o s-o construim spre sfîrșitul anului, mai devreme nu putem, avem alte probleme. N-a crezut că putem înțelege, că sîntem în stare să punem interesele colective mai presus de cele personale. Pînă la urmă ne-am lămurit. Tineretul gîndește azi altfel. Să dau un exemplu: clasa care urmează după noi știe ce greutăți am întîmpinat și mai întîmpinăm, și totuși va veni aici.

Lara tace iar. Pe fața ei trece un zîmbet fușar.

— Mai am o problemă. Mai de mult ne-a vizitat un activist de la comitetul raional de comsomol. Băiat tînr, simpatic, ne-am tutuit chiar din prima clipă. S-a întîmplat, însă, atunci să ne găsească într-o zi proastă. Galea Zamorina se îmbolnăvise și ne lăsase un bilet: să mulgем și vacile repartizate ei și să hrănim vițeei. Ninei Zaharova i se născuse un vițel (nu vă mirați, așa se spune pe la noi) și era agitată: primul vițel! Pe deasupra se mai defectase și televizorul. Oaspetele nostru a plecat, N-a priceput nimic și l-a plecat, ne-a aruncat televizorul

care se întinde un teren de 6 hectare. La fel ca în celelalte școli și aci sună clopotelul de recreație și copiii se înghesuie la ușă, țîpînd. Numai după cîțva timp am înțeles ce deosebeste această școală de alte școli, ce îi dă acea originalitate pe care o simți imediat ce intri în ea.

În școala de la Siverskaia domnește o atmosferă de muncă. Muncesc toți — nu numai în clase și în cancelarie. Pînă și copiii din clasa întîia își încep viața școlară făcînd nu numai bețișoare în caiet. La început privesc cum muncesc la cîmp colegii din clasele mai mari și, în momentul cînd în conștiința lor se naște întrebarea: „Cînd voi munci și eu?“, li se dă o treabă: să sădească un morcov cu mîinile lor. Așa începe viața de muncă a omului.

După absolvirea clasei a doua, urmează o practică de două săptămîni. O practică foarte serioasă, nu joacă. Astfel, an după an copiii urcă treptele marii scări a muncii, iar aceste trepte se fac din ce în ce mai grele, din ce în ce mai înalte, mai interesante, mai necesare.

Vă înșelați însă dacă credeți că, în afară de lecții și muncă, elevii școlii din Siverskaia nu mai au timp de nimic. În școală sînt apreciate și încurajate toate talentele. Vrei, să zicem, să te ocupi de muzică — poftim! Munca la cîmp strică, însă, mîinile, nu-i așa? De aceea muzicienii, cum li se spune în școală, sînt scutiți de această muncă și se ocupă în schimb de șoferie.

În general — și acesta este un adevăr simplu —

O nouă ramură a științelor naturii: BIOGEOCHIMIA

Microbi care „mănincă” petrol și frunze care conțin aur

„Pe suprafața Pământului nu există o forță chimică cu acțiune mai constantă, deci mai puternică din punct de vedere al consecințelor ei finale, decât organismele vii luate în ansamblul lor” — scria acad. V. I. Vernadski, savantul sovietic care a pus bazele unei noi discipline a științelor naturii — biogeochimia.

Aflată la granița dintre biologie, geologie și chimie, biogeochimia studiază viața sub aspect geologic. Acest aspect se manifestă în două direcții. Pe de o parte, viețuitoarele contribuie la transformarea rocilor din punct de vedere chimic sau chiar creează zăcăminte geologice, iar pe de alta, solul influențează viața plantelor și animalelor.

ACTIVITATEA GEOLOGICĂ A BACTERIILOR

Iată doar câteva aspecte pentru exemplificarea „activității geologice” a viețuitoarelor. Corali — cunoscutele viețuitoare marine au format de-a lungul mileniilor „teritorii” întinse pe mii de kilometri. Recifurile coraliere sînt datorite acumulării de corali și alte viețuitoare cu schelete calcaroase în mările calde și formarea lor continuă fără întrerupere și în prezent.

Majoritatea geologilor consideră că materialul de la care a pornit formarea petrolului a fost alcătuit în cea mai mare parte din viețuitoarele bogate în grăsime ale planctonului și din alte animale maritime care, îngrămădite laolaltă de ape s-au descompus pe cale microbiană. Dacă microbi; au format în cea mai mare măsură petrolul, este lesne de înțeles că ei îl suportă ca mediu de viață. Iată de ce există astăzi o bacteriologie specială a petrolului, care studiază microbii respectivi alți în pământ, cît și în bidoanele de petrol. S-a dovedit astfel că efectul acestor microorganisme este uneori uriaș. În anumite cazuri ele au fost capabile să „devoreze” zăcăminte întregi de petrol. Există de asemenea microorganisme a căror prezență în sol indică existența unor zăcăminte petrolifere!

PLANTELE — ACUMULATORI DE METALE

Cenușa unor vegetale (macul etc.), care cresc pe soluri bogate în zinc, conține o mare cantitate din acest metal.

În cenușa anumitor specii de laur au fost găsite „concentrate” mici depozite de mangan. Exemplele ar putea fi înmulțite la nesfîrșit. De curînd, de pildă, profesorul V.V. Kovalski a descoperit importante zăcăminte aurifere cu ajutorul plantelor. După o veche legendă populară, caprifoiul ar indica zăcăminte de aur ascunse în pământ. Cercetînd această plantă prin metode spectroscopice moderne, Kovalski a dovedit că legenda are un simbul de adevăr. Caprifoiul nu este un semn cert al prezentei auru-ului în sol, dar în locurile bogate în zăcăminte aurifere, această plantă conține metalul respectiv în cantitate mai mare decît aiurea. Recent, colaboratorii Institutului de geologie al Academiei de Științe a R.S.S. Uzbeci au descoperit granule de aur în tulpinele, frunzele și boabele de porumb cultivat în apropierea unor mine aurifere.

Geologii adoptă acum cu interes această metodă de prospecție sugerată de biogeochimie. Dar nu numai atît. Se discută în prezent utilizarea plantelor pentru „concentrarea” diverselor elemente rare din scoarța pământului. Să ne explicăm. Multe plante conțin în corpul lor elemente într-o concentrație mult mai mare decît în sol. Germaniul, de pildă, un element rar pe care se bazează în mare parte tehnica semiconductorilor, se găsește concentrat în cenușa unor ierburi și frunze în proporție de 0,001%, în timp ce conținutul lui în sol nu trece de 0,0000007%.

Cultivarea unor „plante acumuloare” adecvate ar putea astfel furniza însemnate minerale, a căror disper-

Studiind „acumulatorii vegetali”...

sare face imposibilă prelucrarea lor cu mijloacele actuale. În același timp, unele microorganisme descoperite recent și care sînt „specializate” în separarea uraniului pur din zăcămintele de minereu, ar putea fi utilizate pentru obținerea prețiosului metal.

HĂRȚI BIOGEOCHIMICE

Solul influențează la rîndul său viața plantelor și animalelor. Academicianul A. P. Vinogradov a arătat pentru prima oară că suprafața pământului se poate împărți în zone naturale speciale caracterizate prin concentrația diferită a elementelor chimice. Aceste variații ale compoziției chimice din sol sau apă provoacă — după A. P. Vinogradov „reacția de răspuns” a lumii vegetale și animale care are o mare importanță biologică.

În unele „zone biogeochimice”, organismele nu capătă cantitatea de elemente chimice normale. Astfel există regiuni întinse unde solul și apa nu conțin suficient calciu. În aceste regiuni, cantitatea de calciu este redusă și în furaje și de aceea animalele suferă de rahitism, ca și de alte boli ale scheletului. Unele regiuni sînt sărace în iod, „reacția de răspuns” pe plan biologic fiind apariția gușii la animalele domestice sau chiar la oameni. Lipsa de cupru sau cobalt în ierburile unor regiuni biogeochimice determină apariția anemiei la bovine. La fel, absența cuprului din solul unor regiuni determină căderea tulpinei cerealelor, ele neputînd susține greutatea spicelor.

Alteori, este dăunător excesul unor elemente chimice în sol. În regiunea Aktiubinsk (U.R.S.S.), bogată în nichel, s-a constatat orbirea vițelilor și a mieilor legată de acumularea nichelului în cornee (V. V. Kovalski).

Încă din 1957 a apărut în Uniunea Sovietică prima hartă de asemenea provincii biogeochimice. Pe baza acestor hărți s-a trecut la îmbunătățirea rațiilor de hrană a animalelor prin adăugarea elementelor care lipsesc, sau prin „corectarea” celor în exces.

MEDICINA ȘI GEOGRAFIA

În sfîrșit, conferințele internaționale din ultimii ani au pus bazele medicinei geografice. Medicina geografică încearcă să aplice multe din rezultatele obținute de biogeochimie în patologia umană. Un exemplu tipic de patologie geografică îl constituie caria dentară. Această boală de care suferă mari grupuri de oameni se produce în mod cert în legătură cu lipsa fluorului din apa de băut. În apele unde concentrația acestui element scade sub 0,5 mg la litru crește procentul cariilor dentare în rîndul populației. Cercetătorul sovietic R. D. Gabovici a arătat că dacă se compensează lipsa de fluor pe cale artificială, caria dentară scade pînă la 75 la sută.

Tot astfel, un exces de fluor, produce o boală de dinți cunoscută sub numele de fluoroză sau maladia „dinților galbeni”. Apa de băut poate influența și apariția unei boli de rinichi foarte cunoscută, cum e litiaza renală (pietre la rinichi). Depunerea de „nisip” în căile urinare superioare se face mai ales la cei care consumă ape foarte mineralizate.

Asupra organismului uman se reflectă și lipsa sau excesul altor elemente din apă și sol: iod, cupru, cobalt, zinc, magneziu, mangan, molibden.

În Uniunea Sovietică se pregătește în prezent publicarea „Atlasului medico-geografic al U.R.S.S. și țărilor vecine” care va înlesni elucidarea multor fenomene ale patologiei umane.

Biogeochimia are astfel în fața sa un vast cîmp de investigație. În afară de interesul pur teoretic pe care îl prezintă, această știință va contribui la prospectarea substanțelor minerale utile, la combaterea bolilor, la dezvoltarea agriculturii și la rezolvarea multor altor probleme practice.

Povestea de necrezut a pilotului Mosolov

Întoarcere din moarte

Există multe meserii primejdioase. Dar printre ele, la loc de frunte se situează, desigur, pilotajul de incercare. A te ridica în văzduh la mii de metri înălțime, cu un prototip de avion care infruntă pentru prima oară țările cerului, a-l supune la cele mai grele probe, a-l obliga să execute cele mai complicate acrobații, iată o treabă care cere siguranță, calm, pricepere și mai ales, curaj, enorm de mult curaj.

Cu calitățile acestea, Gheorghii Mosolov este inezestrat cu prisosință. Și cînd spunem „cu prisosință” nu folosim o expresie uzuală, ci vrem să subliniem că una din calitățile — curajul — Mosolov o are într-o măsură chiar prea mare. Așa cum se va vedea din cele de mai jos.

Gheorghii Mosolov este Erou al Uniunii Sovietice și recordman mondial de viteză. La bordul unui avion E-86, el a bătut anul trecut recordul deținut de americanul Irving realizînd pe circuit închis o viteză de 2500 de kilometri pe oră — adică de peste două ori viteză sunetului. Anul acesta, Mosolov și-a înseris o nouă biruință în palmares: el s-a ridicat în 107 secunde la înălțimea de 34.714 metri, acolo unde nici un avion nu mai zburase vreodată.

Dar pilotul sovietic nu s-a culcat pe laurii săi, deși aceștia erau atît de numeroși, încît ar fi putut alcătui o saltea foarte moale. Constructorii i-au pus la dispoziție o nouă pasăre de metal — un monoreactor cu aripi în formă de delta. Numele său tehnic era E-166. Dar Mosolov, care-i verificase însușirile la bancul de probă, îl botezase cu dragoste și admirație „Calul sălbatec”.

La 11 septembrie, Mosolov și-a încălecat bidivul și a pornit cu el în galop aerian. Nu era primul său zbor în calitate de pilot de

pășise deja viteza de 3.000 de kilometri pe oră. Dar Mosolov voia să controleze dacă pur-singele său nu poate da și mai mult.

Era o dimineață senină. La bord totul funcționa de minune. Avionul răspundea cuminte tuturor comenzilor. Acul vitezometrului trecuse de cifra de 3000 și continua să înainteze. Deodată...

Deodată motorul se blocă. Supus unei încercări peste puterile lui, „Calul sălbatec” nu mai avea suflu. Aparatul începu să cadă. De la sol, Mosolov primi prin radio un ordin și-l ascultă: reduce gazele. Dar avionul continua să se prăbușească.

De la sol, veni un nou ordin: să se catapulteze cu parașuta. De data aceasta, pilotul nu se mai supuse. Făcînd eforturi deznădăjduite, el se strădui să salveze avionul. Radio-ul repetă comanda încă o dată, și încă o dată: „Sări!” Dar Mosolov refuză să-i dea ascultare. Cînd se hotărî, în sfîrșit, era prea tîrziu. Parașuta se deschise, frînă într-o oarecare măsură căderea, dar contactul cu pământul fu totuși foarte violent.

Două ore mai tîrziu, după ce un elicopter îl transportă la spital, medicii îl examinară și se priviră în tăcere. Pacientul lor avea fractura craniului, a ambelor miini, a omoplatului stîng, a tibiei drepte, a gleznei stîngi. După expresia unuia dintre doctori „scheletul lui era făcut bucăți”.

Atunci a început marea bătălie pentru salvarea vieții lui Mosolov. Spitalul „Botkin”, la care era internat, mai avea la activul său o răsunătoare izbîndă: tratarea cu succes a savantului Lev Landau, grav rănit într-un accident de automobil. Pilotului i s-a acordat aceeași îngrijire ca și omului de știință. Intregul arsenal al medicinei moderne a fost mobilizat și o dată cu el toate

energiile celor de care depindea soarta lui Mosolov.

Zilele s-au făcut săptămîni, săptămînile s-au făcut luni. Mosolov continua să se zbată între viață și moarte. Mult mai aproape de moarte decît de viață. Atît de aproape, încît la un moment dat a pășit peste pragul care desparte ființa de neființă. În ziua aceea, medicii i-au luat pulsul, i-au pus stetoscopul în dreptul inimii și au trebuit să constate: — Mosolov a murit!

În urmă cu cîtiva ani, o astfel de constatare ar fi însemnat un punct definitiv pus oricărei lupte. Dar la spitalul „Botkin” ortografia medicală s-a schimbat și punctul a devenit virgulă. Moartea nu mai este ireversibilă, nu mai este definitivă. În asemenea cazuri, ea poartă numele de moarte clinică și poate fi învinsă. A fost învinsă și moartea lui Mosolov. Inima lui a reînceput să bată. Tratamentul a fost continuat cu și mai multă vigoare: reducerea fracturilor, restabilirea comunicațiilor nervoase, închiderea plăgilor...

Au trecut așa trei luni. Mosolov a mai murit o dată. Dar și de data aceasta a reînviat. Mai bine zis a fost reînviat de medici. Pilotul, care la început își pierdea cunoștința din oră în oră, și-a recăpătat funcțiunile vitale: mănîncă, vorbește, se gîndește. În curînd va putea să umble cu ușurință. Pînă atunci, este considerat convalescent și, în această calitate, primește numeroase vizite ale prietenilor săi. Printre aceștia se numără și cosmonautul Gherman Titov.

Privind pe fereastră, spre cerul acoperit de norii negri, Mosolov zîmbește:

— Intr-o zi, voi fi din nou acolo. O să vedeți voi.

Sîntem convinși că așa va fi. Mosolov va zbura iar.

Ion Orghidan

Em. Roman

BĂTRINEȚEA? SA AȘTEPTE!

Cînd și cum trebuie începută lupta pentru tinerețe

Cui nu i-au plăcut în copilărie basmele și cine n-a crezut din toată inima în împlirile minunate prin care treceau eroii lor? Cine nu s-a lăsat vrăjit de nemuritorul „Tinerete fără bătrînețe“?

Astăzi zîmbim cu scepticism. Ei, dacă ne-am putea prelungi tinerețea măcar cu douăzeci-treizeci de ani!

Și totuși se poate. Chiar și fără „apa vie“, „laptele fermecat“ și alte elemente miraculoase din laboratorul tainic al basmelor. Trebuie numai...

— Ce anume trebuie făcut, ne-o spun savanții și specialiștii sovietici cunoscuți ca prof. N. Gordeev, D. Donskoi, candidat în științe biologice, R. Motileanskaia, candidată în științe medicale, și alții care se ocupă de această problemă.

Deci, cînd trebuie începută lupta pentru tinerețe? Niciodată nu-i prea târziu, dar cel mai bine este... chiar în fragedă tinerețe. Și trebuie purtată zilnic.

V-ați trezit. V-ați întins cu nesaț în așternut și v-ați uitat la ceas. Dar în acest timp organismul dv... încă mai doarme. Cum să scuturați „lanțurile lenei“? Există o singură soluție: Faceți gimnastica de dimineață (exerciții de înviorare). Numai astfel organismul dv. se va trezi complet. De ce?

Nu-i nici un miracol în timpul gimnasticii mușchii încep să lucreze și trimit o cantitate uriașă de semnale în miliardele de celule ale creierului. Acest aflus continuu, crescînd în fiecare secundă, trezește creierul, îl cheamă la acțiune. Atunci celulele lui vibrează nu în dezordine, ci armonios, ca o orchestră perfect pusă la punct. E momentul cînd omul se eliberează complet de „liniștea nopții“.

V-ați putea întreba, pe bună dreptate: cine poate face gimnastica de dimineață? Nu există limite de vîrstă?

Nu, răspund categoric savanții sovietici. Toți pot și trebuie să o practice. Ea trebuie însă bine dozată.

Mulți dintre cei care practică gimnastica de dimineață, fac ani de zile același complex de exerciții. Specialiștii sovietici atrag atenția asupra ineficienței acestui procedeu. Orice sistem de antrenament se bazează pe o mișcare ascendentă care este însoțită întotdeauna de o creștere a încălzirii, de o complicare a exercițiilor fizice de coordonare. Aceasta este o lege biologică. Excitantul încetează să acționeze dacă nu-și sporește forța. De aceea este oportun să se varieze din cînd în cînd exercițiile, sporindu-li-se cînd intensitatea, cînd durata, cînd complexitatea.

Observații științifice efectuate în Uniunea Sovietică dovedesc că bătrînețea poate fi amînată. Mulți se plîng încă de pe la 40 de ani de slăbirea memoriei, de surmenaj rapid, de tulburări ale activității inimii, de oboseală exagerată la cel mai mic efort. Atunci omul își spune amărît: a venit și bă-

trînețea. Nu vă grăbiți! O asemenea bătrînețe poate fi ușor învinsă fără nici un fel de medicamente. Amintiți-vă de gimnastică: ea vindecă și boli mai grave. Nu sînt vorbe goale. Se știe că anumite boli, și în special ateroscleroza, care este un flagel al zilelor noastre, apar în urma unor tulburări ale metabolismului. Cercetările efectuate de laboratorul de biochimie și de dispensarul sportiv nr. 2 de la Lujniki au arătat că colesterolul în sine, care la unii oameni e crescut de ani de zile, se normalizează dacă ei încep să facă gimnastică.

Cercetări foarte interesante a efectuat aspirantul V. Eres, care a demonstrat că datorită exercițiilor fizice, la oamenii bătrîni crește capacitatea funcțională a glandei cortico suprarenale. Or, se știe că de scăderea funcțiilor ei: sînt legate destule semne de bătrînețe: slăbiciunea musculară, evoluția aterosclerozei etc.

La o consfătuire medicală ținută la Moscova s-a discutat dacă procedează just medicii care interzic celor trecuți de 50 ani să facă gimnastică, considerînd că reducerea volumului activității motorii ar fi un factor de prelungire a vieții. Acest punct de vedere este în totală contradicție cu ideile moderne asupra evoluției unor afecțiuni — a fost concluzia consfătuirii.

S-au citat în legătură cu aceasta, opiniile unor savanți nu numai sovietici ci și străini. Profesorul american Raab se ocupă intens de problema așa-numitei inimii leneșe. El a demonstrat teoretic că una dintre cele mai importante cauze a îmbolnăvirii inimii este inactivitatea. Iar savantul canadian Selia, autor al teoriei adaptării generale, a menționat un exemplu interesant: în condiții experimentale, la animale antrenate în prealabil prin exerciții fizice, s-a obținut dispariția infarctului miocardic, de care suferă atîta lume.

Toate acestea dau temeiuri să se presupună că în scurtă vreme gimnastica curativă va fi una din cele mai eficiente arme în lupta pentru sănătatea oamenilor.

Specialiștii sovietici acordă mare impor-

tanță regimului alimentar. Și pe bună dreptate O dată cu vîrsta se reduce consumul de energie și începe să se depună grăsimea. Știința a demonstrat că la 40 de ani trebuie să mîncăm cu o treime mai puțin decît înainte. Obezitatea provoacă o supraîncălzire a sistemului cardiovascular, iar celelalte organe, dimpotrivă, se atrofiază din cauza inactivi-

Afară e frig, în apă e bine

tății. Este un cerc vicios care scoate din rînduri în ritm accelerat un mare număr de oameni. Alimentația regulată și echilibrată reprezintă o verigă extrem de importantă, fără de care cultura fizică nu-i poate ajuta pe oamenii de vîrstă mijlocie și înaintată.

Am dori ca aceste sfaturi să servească drept punct de plecare pentru cei care au luat hotărîrea să lupte împotriva bătrîneții. Și ca fiecare om, cînd va împlini 50 de ani, să spună bătrîneții: dă-mi pace, mai așteaptă vreo douăzeci-treizeci de anișori!

(După „Nedelea“)

Ne-a sosit o scrisoare

Dragi prieteni,

În ajunul aniversării a 15 ani de la proclamarea Republicii Populare Romine și al Anului Nou îngăduiți-mi în numele întregului colectiv al uzinei noastre și al meu personal, să vă felicit călduros și să vă urez noi succese.

Doresc să adresez, în mod special, un salut trîtesc și cele mai bune urări lucrătorilor de la uzinele de rulmenți din Birlad și Brașov.

Dragi prieteni din Birlad și Brașov, Ne cunoaștem de mult, din zilele cînd un număr de tovarăși romîni au făcut practică la uzina noastră, iar specialiștii sovietici au colaborat la construirea uzinelor dumneavoastră. Din iunie 1959 uzina noastră este membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-romine. Acum, în întreprindere răsună tot mai des limba romînă, toți muncitorii noștri doresc să aștețe cum mai multe despre România trîtescă, despre poporul ei. Iată de ce întîlnirile cu prietenii romîni și seriile prieteniei sovieto-romine au devenit la noi o tradiție. Expozițiile de fotografii pe care le organizăm vorbesc despre noile succese ale oamenilor muncii din România.

Dorim din toată inima ca întreprinderile noastre trîtesc să întîrească și mai mult prietenia dintre ele, să se cunoască și mai bine. Țin să felicit încă o dată cu prilejul Anului Nou pe muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinelor de rulmenți din România. Le doresc succese în muncă și fericire în viața personală!

Să se întîrească necontenit prietenia dintre popoarele romîn și sovietic!

Galina Gherasimova

Secretară a filialei Asociației de prietenie sovieto-romine de la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova

Reînnoiți abonamentele
pe 1963 la

VEAC NOU

Costul abonamentului:

12 luni 40 lei

6 luni 20 lei

3 luni 10 lei

BILANȚ SPORTIV

1962 își trăiește ultimele zile. Acum, cînd tinărul său urmaș, dornic să fie punctual la întîlnire, gonește pe undeva prin înălțimi, moșneagul face ordine în hîrtii și scripte. Vrea ca totul să fie pus la punct în elipa cînd ne va părăsi în „salve“ sticlelor de șampanie...

Iată un registru gros între scoarțe de carton, cu un alergător trecînd victorios linia de sosire pe copertă. Sport!

Prin ce va rămîne memorabil pentru sportivii sovietici acest an 1962?

Prin multe. Nenumărate file glorioase au fost scrise între scoarțele registrului. Izbinzi și recorduri... Stadioane care aclamă... Cupe și medalii... Anul sportiv internațional 1962 a fost — ca și cel dinaintea lui — dominat de reprezentanții Uniunii Sovietice.

Să încercăm ca în rîndurile care urmează să facem o scurtă trecere în revistă, un bilanț succint al celor 12 luni care au trecut.

Aletismul este din nou în frunte — și nu pentru că începe cu prima literă a alfabetului. Aletismul sovietic are lideri incontestabili cu care nu se poate măsura nimeni. Brumel a continuat în 1962 asaltul victorios al înălțimilor, adăugînd fantasticalui său record încă 2 centimetri. La Palo Alto, în vară, cu prilejul „Meciului gigantilor“ U.R.S.S.—S.U.A. (încheiat din nou cu victoria sportivilor sovietici) „săritorul cosmic“ a trecut 2,26. Apoi, pe stadionul din Lujniki, la 29 septembrie, Valeri a ținut parcă să sublinieze că recordul său este departe de a fi atins plafonul maxim. Și a sărit 2,27 m. Pentru 1963, Brumel și-a propus 2 metri 30 de centimetri.

După înălțime, americanii au trebuit să se despartă de încă o probă care făcea parte prin tradiție din patrimoniul lor național: săritura în lungime. Igor Ter-Ovanessian și-a luat avînt și după un splendid duel sportiv cu Ralph Boston a aterizat în cea mai bună dintre încercările sale la 8,31 m. Record mondial!...

Magistrală a fost evoluția sportivilor sovietici la campionatele europene de atletism: 13 medalii de aur, 6 de argint, 10 de bronz, două recorduri mondiale egale. Tamara Press, Elvira Ozolina, Maria Itkina, Piotr Bolotnikov, Valeri Brumel, Ter-Ovanessian s-au arătat din nou imbatabili. Iar Vasili Kuznețov a reușit o realizare de-a dreptul unică, devenind pentru a treia oară consecutiv campion al continentului nostru în cea mai grea dintre întrecerile atletice, decatlonul — zece probe reunite într-una singură.

În septembrie, la Budapesta, s-au adunat oamenii puternici, pentru a desemna din rîndurile lor pe cei mai puternici. Campionatele mondiale și europene de haltere au prilejuit o luptă titanică, îndrîjită cu adversarii, cu kilogramele, cu oțelul. Barele imense s-au supus cel mai mult voinicilor sovietici. Bilanț: 4 titluri de campioni ai lumii, 4 titluri de campioni ai Europei. În plus: 3 medalii de argint și una de bronz. Campion absolut, învingătorul „greilor“, a fost din nou inginerul Iuri Vlasov, cu un rezultat de 542,500 kg. Un om a ridicat mai bine de o jumătate tonă de metal!

Sportul și performanțele sînt legate nemijlocit de cifre. Iată câteva cifre:

Campionatele europene de na-

tație: 5 medalii de aur și de argint, pentru sportivii sovietici.

Campionatele europene feminine de c. notaj academic: 3 medalii de aur, una de argint, una de bronz.

Campionatele mondiale de scrimă: 2 medalii de aur, 2 de argint, 2 de bronz.

Campionatele mondiale de gimnastică: 6 medalii de aur, 9 de argint, 6 de bronz.

Campionatele mondiale de lupte clasice și libere: 6 medalii de aur, 4 de argint, una de bronz.

Campionatele mondiale feminine și masculine de patinaj vitează: 8 medalii de aur, 4 de argint, 3 de bronz.

Apoi, locul I (individual și pe echipe) la campionatele mondiale de pentatlon modern, în „Cursa păcii“, la campionatele mondiale feminine de schi, la campionatul mondial masculin de volei. Și multe alte succese în întîlniri și concursuri internaționale.

Cifrele le realizează oamenii. Iată-i pe cîțiva dintre eroii sportivi ai anului 1962:

Patinatorii Evgheni Grișin (cel mai rapid din lume), Robert Merkulov, Viktor Kosicikin și kolegele lor de sport Inga Voronina și Lidia Skoblikova; neobosiții maeștri ai gimnasticii Boris Șalin, Iuri Titov, Larisa Latinina, Irina Pervușina; voleibaliștii Iuri Cesnokov, Nil Fasahov, Iuri Mondzolevski și ceilalți din echipa învingătorilor; pentatlonistul Eduard Sdobnikov; cicliștii Gai-nan Saidhujin, Iuri Melihov, Aleksei Petrov și mulți, mulți alții, care au adus victorii și glorie sportului sovietic.

Despre toți vom auzi, desigur, și în 1963.

Valeriu Chiose

Moș Gerilă e așteptat și la magazinul „Detskii mir“

Albă ca Zăpada

— Kvasov! La redactorul șef!
Oftind, Kvasov lăsă să-i cadă condeiul. Din zori, de dimineață, lucra cu sîrguință la un articol de Anul Nou, dar inspirația nu se arăta prea darnică cu el.

— Dragul meu, iată despre ce-i vorba, începu redactorul șef. Ieri, Antonina Kurganova, celebra noastră țesătoare, s-a înapoiat de la Moscova. Are numai 22 de ani. E o fată frumoasă, plină de viață.

— Am înțeles, spuse Kvasov. Un interviu. Totul o să fie în ordine. Îmi permiteți să plec?

— Ma: așteaptă... Știi bine că, în afară de ziarul nostru local, există și unul regional...

— Am înțeles, făcu Kvasov, și ochii prinseră să-i lucească. Trebuie să-i legăm cumva la gard.

— La gard sau nu, replică zîmbind redactorul șef, dar primul trebuie să fim noi! L-am întâlnit chiar aici, în preajma hotelului, pe Mihailov, unul din redactorii ziarului regional. Il cunoști prea bine, n-a venit el așa, de florile mărilor. Vezi deci ce faci, nu pierde vremea!

Jumătate de oră mai târziu, Kvasov trecea pragul casei unde locuia

— Tovarășe Makarov! — Kvasov îl apucă de braț și-l trase, încetîșor, mai la o parte. — Citiți ziarul nostru local?

— Ce? făcu acesta aruncîndu-i o privire absentă și continuă: Bună ziua copilași, băieței și fetițe!

— Tovarășe Makarov, dacă îți la prestigiul ziarului nostru, nu se poate să nu m-ajuti.

— Nu înțeleg nimic... Bună ziua

Schiță umoristică

copilași. Moș Gerilă a trecut și pe la voi...

— Tovarășe Makarov! Ziarul trebuie să apară mîine. Trebuie să m-ajuti! Intr-o oră sînt așteptat cu manuscrisul la mașină!

Intre timp, Antonina îmbrăcase o rochie decoltată, cu paiete scilpitoare, și acum își suridea în oglindă.

O educatoare apărui în ușă.

— Albă ca Zăpada! Pregătește-te! Ți-a venit rindul.

ștrengar cu părul roșcat, așezat pe un covoraș la piciorul pomului.

— Ei, ce să vă povestesc și eu, făcu Kvasov. Ca să vă mărturisesc, sînt un Moș Gerilă cam neprinceput. Ar fi mai bine s-o rugăm pe Albă ca Zăpada, sînt sigur c-o să ne povestească o mulțime de lucruri interesante despre Moscova, despre călătoria pe care-a făcut-o la Praga împreună cu o delegație sovietică.

— Bine, răspunse senină Albă ca Zăpada, o să vă spun povestea, dar nu înainte ca Moș Gerilă să ne cînte ceva.

— Dar eu n-am voce, protestă acesta.

— Nu face nimic, nu face nimic, zîmbi Albă ca Zăpada. Cîntă!

— Bine. Kvasov stătu puțin în cumpănă, după care începu să cînte, cu voce groasă, prima romanță care-i veni în minte:

„Prietene, iată-ne din nou împreună,
Plătește barcă, plutește...”

Și deodată, Kvasov zări apărînd din spatele bradului un bărbat îmbrăcat într-un costum cenușiu, cu capul vîrit în coșogeamite cap de lup. Din buzunarul stîng al hainei atîrna o coadă. Lupul porni spre Albă ca Zăpada și, după ce se inclină în fața ei, o apucă de mînă.

— Moș Gerilă! Moș Gerilă! începură să strige copiii, Lupul Cenușiu a înhățat-o pe Albă ca Zăpada!

— Nici vorbă de una ca asta! spuse cu asprime Moș Gerilă. O să-i venim îndată de hac.

Apropiindu-se de Antonina, văzu cum lupul îi șoptește ceva la ureche, în timp ce fata îl ascultă rîzînd.

— Te rog, șterge-o de-aici, Lupule Cenușiu! se răsti la el Moș Gerilă.

— Plec, dar numai cu Albă ca Zăpada, răspunse lupul.

În fața corului de proteste al copiilor, ridică, însă, mîna și adăugă:

— Sîm numai puțin de vorbă și pe urmă vine ea înapoi!

— Albă ca Zăpada! Nu pleca! strigă ștrengarul roșcovan. Aflase, pesemne, din poveștile bunicii, că discuțiile cu Lupul Cenușiu nu duc la nimic bun.

— Tovarășul are dreptate! se amestecă din nou cu inflăcărare Moș Gerilă care îl recunoscuse pe Mihailov sub masca lupului. Apoi, ridică toiașul: — Na, Lupule Cenușiu! Șterge-o de-aici!

— Incetîșor, încetîșor! făcu Lupul Cenușiu, de data asta n-o să mînînc pe nimeni. Am devenit vegetarian.

— Nu-l credeți, copii! protestă Moș Gerilă, doar ați citit „Scufița Roșie”, știți prea bine că în lup nu trebuie să te încrezi niciodată!

— Lupule Cenușiu, te rog, pleacă, interveni și Antonina rîzînd.

— Dacă insistăți, spuse lupul dînd neputincios din mîini, o să plec.

— Dar lupii cenușii nu umblă în două labe, observă pe bună dreptate o fetiță cu panglici în păr.

— Intr-adevăr, întări Albă ca Zăpada.

— Iertați-mă și voi, zîmbi Lupul Cenușiu și, spre marea bucurie a copiilor, părăsi încăperea în patru labe.

— Și acum, s-o ascultăm pe Albă ca Zăpada, propuse Moș Gerilă frecîndu-și încîntat mîinile.

Albă ca Zăpada se așeză pe un buștean improvizat dintr-un taburet îmbrăcat în carton și începu. Cu respirația tăiată, copiii ascultară o poveste nespuse de interesantă și de veselă despre ce văzuse Albă ca Zăpada la Moscova și Praga.

Intre timp, Moș Gerilă lua grăbit note.

Mai târziu, cînd în sală intrară vulpile și iepurii, încingînd o horă, Moș Gerilă strînse mîna Albei ca Zăpada și, luîndu-și rămas bun de la copii, se făcu nevăzut.

Pe coridor, în fața unei ferestre, îl zări pe Mihailov cu capul de lup dat pe ceafă, bătînd nervos darabana în geam.

— Salut colega, strigă vesel Kvasov, la mulți ani!

— Mulțumesc, răspunse Mihailov, fără să se întoarcă.

Kvasov ieși în stradă și, oftînd de mulțumire, porni să cînte:

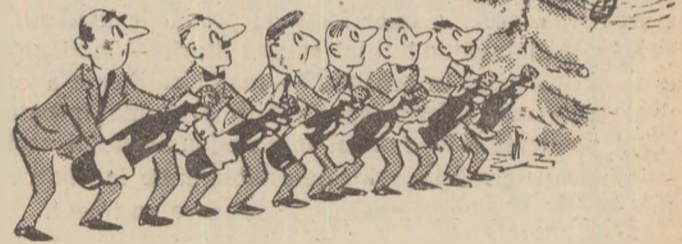
Nu ne e frică de Lupul Cenușiu,
De Lupul Cenușiu,
De Lupul Cenușiu!...

S-a pregătit...
Desen de R. Matiușin

— Ce te-a apucat! Nu știi că acum e la modă mobilă mică?
Desen de V. Voevodin

La start!
Desen de G și V. Karavaev

Antonina Kurganova. Il întîmpină mama țesătoare.

— Bună ziua, tovarășă! Să vedeți, sînt de la ziarul local. Aș putea s-o văd pe...

— Cu neputință. S-a dus la grădinița de copii, grădinița noastră, de la fabrică. Au împodobit un pom de iarnă, iar Antoninei i-a dat prin cap s-o facă pe Albă ca Zăpada.

— Formidabil! Antonina în Albă ca Zăpada. Ce articol! Mulțumesc, mulțumesc. La revedere!... Și Kvasov coborî în goană scara.

La grădiniță, pomul de iarnă fusese aranjat în sala mare. Copiii se strînseseră în jurul lui, așteptînd nerăbdători clipa sărbătorească cînd, dînd ascultare toiașului fermecat al lui Moș Gerilă, bradul avea să-i aprindă zecile de luminițe multicolore.

Antonina își aranja costumele în cabinetul medical. În încăperea alăturată, machiorul pieptăna grijuliu barba impunătoare a lui Moș Gerilă, al cărui rol trebuia să-l joace de data asta Makarov, directorul planificării.

Intre timp, Makarov repeta textul:

— Bună ziua copilași, băieței și fetițe!... Iată că Moș Gerilă a trecut și pe la voi, să vă vadă, să vă cunoască!...

Kvasov se apropie de el.

— Nu vă supărați, v-aș putea răpi câteva clipe?

— Imposibil, făcu Makarov.

Cînd își făcu apariția în sală, întîmpinată cu aplauze, Moș Gerilă, bonom și bărbos se și afla acolo. Era învesmîntat într-un cojoc mișos, în cîins cu un briu roșu, în cap cu căciulă și în mînă cu un aparat fotografic.

Antonina rămase mirată. Makarov parcă se mai înălțase.

— Dragii mei băiețași, dragele mele fetițe, iat-o pe tovarășă... Albă ca Zăpada, care-a venit să ne vadă, anunță cu voce groasă Moș Gerilă.

„Dar nu-i asta textul”, își spuse Antonina.

Deodată, Moș Gerilă apăsă pe declanșatorul aparatului, imortalizînd figura drăgălașă a Albei ca Zăpada după care, cu aceeași voce răgușită, continuă:

— Sînt gata să-mi las barba amanet dacă Albă ca Zăpada nu e, ca să spunem așa, celebră în tot orașul. Hm, hm...

Necunoscînd rolul, Moș Gerilă improviză:

— Și acum, împreună cu Albă ca Zăpada, o să aprind pomul.

Învîrti toiașul și bradul prinse să strălucească în zeci de luminițe multicolore. Încîntați, copiii începură să aplaude cu vioiciune.

— Tovarășe Makarov, șopti Antonina, nu te mai recunosc.

— Nu sînt Makarov, sînt Kvasov, reporter la ziarul local. Nu te mai mira atîta, o să-ți explic mai târziu.

— Moș Gerilă! Albă ca Zăpada! Spuneți-ne o poveste, strigă un

AN NOU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

ORIZONTAL: 1) Mantia de hermină care dă farmec iernii — „Palatul de...”, carte de scriitorul sovietic I. I. Lajecnikov. 2) Tradiționalul „La mulți ani”, rostit în toate limbile, în preajma noului an — Găzduiește, la Moscova, an de an, serbări feerice în jurul unui uriaș pom de iarnă. 3) În răsărit! — Peninsula din nordul Siberiei — Lovesc cu zăpadă. 4) Moșul cu surprize! — Organe de... inspirație. 5) Puțin efort!... — Unealtă de săpat — Arșar. 6) Numele primului spărgător de gheață atomic — Taler (reg.) — Loc pe margini! 7) Prietenești — Lepin... l-a înmulțit cu cinci într-un cîntec! 8) Servește — De mari proporții — Se schimbă într-o noapte strălucitoare de iarnă, în clinchet de pahare... 9) Vergele din lemn — Vechi instrument muzical. 10) Îl primesc cei mici, din pomul de iarnă frumos împodobit — Alăturat — Comparativ. 11) Plantă uleioasă — Fragment dintr-un câmpionat de hochei pe gheață. 12) Sfîrșit de iarnă! — Epocă — Constelație. 13) Sportivi de sezon — ghicurile într-un decor hibernal.

VERTICAL: 1) Zborul zborului troicii pe zăpadă... — Însoțesc... din noaptea de revelion. 2) „Drumul de iarnă” — Viktor Ivanov sau „Basmul iernii”, de Bogdan... — A degaja — Frunză de brad. 3) Virf de...! — Animale din peisajul zonei polare și tundră sovietice — Puternic și alb, trăiește numai printr... urile vesnice. 4) Scintilieri multicolore, festiv... se întîmpină Anul Nou — Se varsă în Oceanul Arctic de Nord. 5) Intermediar... în drumul spre... zăpezile inzăpezite ale munților — Zăpadă... la plural. 6) Din nou — Personaj din opera „Fata de Zăpadă” de Rimski Korsakov — Iarna... e rece și înviorător. 7) Kilometru — Edificiu cultural — În Siberia! 8) Susțin acoperișul — Se așterne iarna peste tot... 9) Zeiță la vechii greci, soția lui Zeus — Titlu de înaltă preuriere în artă și sport. 10) În temă! — Ca fulgii care cad alene, icl și colo (pl.) — A desfășura. 11) Nins! (fig.) — Afluier al Dunării — Rudă a bradului. 12) Diminutiv feminin — Căderi pe gheață. 13) Intinsul continent al gheturilor eterne, descoperit de celebrii navigatori ruși Bellingshausen și Lazarev — În taiga!

40 DE ANI DE LA CONSTITUIREA U. R. S. S.

La 30 decembrie se împlinesc 40 de ani de cînd primul Congres Uniunea Sovietelor a proclamat întemeierea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, ratificînd istoricul „Acord cu privire la constituirea U.R.S.S.„, elaborat sub conducerea lui Lenin.

La baza acestei măsuri a stat ideea leninistă a unirii benevole a popoarelor egale în drepturi și suverane. Egalitatea și suveranitatea tuturor popoarelor din Rusia fusese proclamată încă la 16 noiembrie 1917, cînd guvernul sovietic a dat publicității „Declarația popoarelor din Rusia”, prin care se anulau toate restricțiile naționale și se garanța dezvoltarea liberă a tuturor minorităților naționale.

În cadrul Uniunii Sovietice s-au creat forme ale vieții de stat care au contribuit la rapida deșteptare a conștiinței tuturor națiunilor și naționalităților în trecut asuprite. Sub conducerea Partidului Comunist s-a ajuns la făurirea unei comunități fără precedent în istorie, a unei comunități de interese economice, politice și spirituale ale națiunilor și naționalităților.

Într-o perioadă istorică scurtă, toate popoarele țării sovietice au pășit pe calea largă și luminoasă a dezvoltării sociale, economice și culturale. Victoria relațiilor socialiste de producție, crearea unor forțe de producție moderne, nivelul înalt al învățămîntului și al culturii — națională în formă și socialistă în conținut — înalta calificare a cadrelor de cele mai diferite specialități, prietenia indestructibilă a popoarelor în spiritul internaționalismului socialist — iată transformările principale intervenite în viața republicilor sovietice în cele patru decenii care au trecut.

Exemplele care ilustrează această realitate sînt nenumărate. Economia unor regiuni rămase sub țăris într-o stare de profundă înapoiere s-a dezvoltat în ritm vertiginos. Dacă între 1913—1961 producția globală industrială a U.R.S.S. a crescut de 44 de ori, cea din R.S.S. Kazahă a crescut de 65 de ori, din R.S.S. Kirghiză de 67 de ori, din R.S.S. Armeană de 75 de ori. În Armenia se produce pe cap de locuitor mai multă energie electrică decît în Italia sau în Japonia și de 15 ori mai mult decît în Turcia. În Anglia și Franța există 11 medici la 10.000 de locuitori, în S.U.A. — 12, iar în Turkmensia — 17 medici. Acum 40 de ani kirghizii nu aveau nici măcar alfabet propriu; astăzi în această republică există învățămîntul general obligatoriu de 8 ani.

Dezvoltarea continuă și multilaterală a fiecăreia din națiunile și naționalitățile din U.R.S.S. merge mină în mină cu apropierea tot mai mare dintre ele, cu creșterea influenței lor reciproce, a îmbogățirii lor reciproce. Cele peste 100 de națiuni și naționalități care alcătuiesc Uniunea Sovietică trăiesc și muncesc într-o colaborare frățescă. Mărețul Program al creării bazei tehnice-materiale a comunismului elaborat de P.C.U.S. conduce familia unită a popoarelor sovietice spre creșterea nemaiîntîlnită a forțelor de producție ale țării, spre victoria comunismului.

În 1963...

...volumul producției industriale va spori cu 8 la sută, depășind sarcina prevăzută de planul septenal cu circa 7 miliarde de ruble.

...producția de mase plastice și rășini sintetice va crește cu 25 la sută.

...se vor fabrica 325.000 de tractoare, adică cu 13 la sută mai mult decît în 1962.

...mult decît în 1962. Producția de mașini pentru mecanizarea lucrărilor agricole va spori cu 22 la sută.

...se prevede ca productivitatea muncii să sporească cu 5,6 la sută în industrie și cu 6,9 la sută în construcții.

...venitul național al U.R.S.S. va crește cu 7 la sută.

Marea superioritate a orînduirii socialiste

În urmă cu 40 de ani, atunci cînd lua ființă Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, economia tînărului stat era distrusă de primul război mondial, de războiul civil și de intervenția străină. În acea perioadă, U.R.S.S. producea în comparație cu S.U.A. de 210 ori mai puțin oțel, de 110 ori mai puțină energie electrică, de 69 ori mai puțin cărbune, de 16 ori mai puțin petrol.

Greutățile păreau de nebiruit,

ruinat și jefuit 98 000 colhozuri, 1 876 sovhozuri și 2 890 de S.M.T.-uri. Cheltuielile de război și pagubele pricinuite de acesta Uniunii Sovietice se cifrează la astronomica sumă de 1 890 miliarde ruble. Dar imediat ce războiul a luat sfîrșit, Uniunea Sovietică a obținut importante succese în refacerea economiei naționale. Schimbările care au avut loc în situația internă și internațională de după război au condiționat un

ridică dezvoltarea economiei naționale.

În ultimii ani Uniunea Sovietică a depășit S.U.A. nu numai în ceea ce privește ritmurile de creștere a producției, dar și în ceea ce privește creșterea absolută anuală a unor produse cum sînt minereurile de fier, fonta, oțelul, țigăciul, cimentul etc.

Uniunea Sovietică rezolvă sarcina sa economică fundamentală în condiții noi, în condițiile existenței sistemului mondial socialist. Acum sarcina de a ajunge din urmă și a depăși cele mai dezvoltate țări capitaliste în ceea ce privește producția pe cap de locuitor se rezolvă nu numai de U.R.S.S., ea constituind o sarcină comună a întregului lagăr socialist.

Creșterea vertiginoasă a volumului producției industriale pe baza unor ritmuri de dezvoltare nemaiîntîlnite în istorie a făcut ca U.R.S.S. să depășească treptat din acest punct de vedere principalele țări capitaliste din Europa de apus și să se apropie substanțial de S.U.A. Dacă în 1913 Rusia țaristă ocupa din punct de vedere al volumului producției industriale locul 5 din lume și 4 din Europa, în 1961, ea urmează a îndeplini și depășiri planurilor de dezvoltare a economiei naționale, Uniunea Sovietică ocupă locul 1 în Europa și locul 2 în lume. Mai mult chiar, astăzi Uniunea Sovietică depășește S.U.A. în ceea ce privește producția de tractoare, coac, cărbune, minereu de fier, cherestea, țesături de lînă, unt.

În 1913 Rusia țaristă producea de 7,5 ori mai puțin oțel decît S.U.A. pentru ca în 1961 U.R.S.S. să producă numai cu 21 la sută mai puțin oțel decît S.U.A., iar în trimestrul III al anului 1962 să depășească producția Statelor Unite. În 1980 în Uniunea Sovietică se va produce de 2,7 ori mai mult oțel decît s-a produs în Statele Unite în 1961.

Mult timp S.U.A., Anglia și Franța au deținut monopolul în producția de mașini și utilaje. Pentru prima dată acest monopol a fost înlăturat de industria constructoare de mașini din U.R.S.S. În perioada 1913—1961 producția industriei constructoare de mașini a Uniunii Sovietice a crescut de peste 300 de ori, în timp ce în S.U.A. ea a crescut de numai 20 de ori. Astăzi nu există nici un fel de mașină, utilaj sau dispozitiv care să nu poată fi produs de industria constructoare de mașini a Uniunii Sovietice.

În industria U.R.S.S. în perioada 1913—1961 productivitatea muncii a crescut de aproape 12 ori în timp ce în industria S.U.A. aceasta a crescut de numai 3 ori, în Anglia de 1,6 ori, iar în Franța de 2,7 ori. Rezultă deci că, în ceea ce privește nivelul productivității muncii, U.R.S.S. a ajuns și depășit principalele țări capitaliste ale Europei și a redus substanțial distanța care o separă de S.U.A. În jurul anului 1980 conform sarcinilor trasate de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. productivitatea muncii în industria Uniunii Sovietice va depăși actualul nivel al productivității muncii din industria S.U.A. de aproximativ două ori.

Urișele victorii obținute în domeniul economiei în cei 40 de ani care s-au scurs de la constituirea U.R.S.S. sînt tot atîtea dovezi ale superiorității incontestabile a socialismului asupra capitalismului. Socialismului și comunismului le aparține viitorul în tregii omeniri.

Conf. univ. P. Vagu
Candidat în științe economice

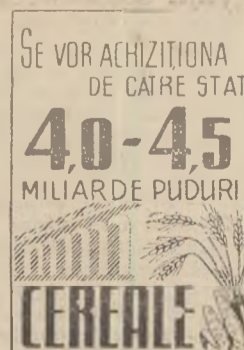
O nouă hidrocentrală în construcție.

dar călăuzită de partidul lui Lenin, sprijinindu-se pe superioritatea orînduirii socialiste, pe avantajele generate de ea, Uniunea Sovietică și-a refăcut în cițiva ani economia, și-a creat o puternică industrie și o agricultură înaintată.

Atacul banditesc al Germaniei fasciste asupra Uniunii Sovietice a întrerupt munca creatoare a poporului sovietic. În anii celui de-al doilea război mondial, cîmpul de război germani au distrus și au ars pe teritoriul Uniunii Sovietice 1 710 orașe, peste 70 000 sate și mai mult de 6 000 000 de clădiri, au distrus 31 850 întreprinderi industriale, 4 100 stații de cale ferată, 65 000 km de cale ferată, au

nou mod de abordare a problemelor referitoare la sarcina economică fundamentală a U.R.S.S.

Uniunea Sovietică rezolvă acum această sarcină la un nivel industrial mai înalt decît în perioada antebelică. Dacă ponderea producției industriale a U.R.S.S. în producția industrială mondială era în 1937 de 10 la sută, în 1958 ea atinsese aproape 20 la sută. Astăzi Uniunea Sovietică are o industrie puternică și multilateral dezvoltată, înzestrată cu tehnica cea mai înaintată; ea dispune de mult mai multe resurse materiale în comparație cu perioada dinainte de război, de un număr mai mare de cadre de specialiști capabili să rezolve cele mai dificile probleme pe care le

În anul V al septenlului